

Sevi.der/gi

HAZİRAN 2026

SAYI: 6

◆ Fatma Zeynep Metli
◆ İbrahim Çetin Derdiyok

◆ İlhan Gerimterli
◆ Ecdat Güvel
◆ Karikatürlerle Adana'nın Hafıza İnsanları
◆ Yaşar Erkmen
◆ Âşık Halil Karabulut
◆ Ahmet Özgür
◆ Selahattin Avcı
◆ Sevi.der/gi Sabri Çiçekli'ye Sordu
◆ Sevi.der/gi Babacanoğlu'na Sordu
◆ Canan Aytın
◆ Özüm Ceylin Torgut
◆ Elif Meyra Karaoğlu

Kapak Resmi ve Öyküsü
Hilmi Yavuz'un "Harfler ve Hilmi"
Başlıklı Şiirine Bir Bakış
Hamza'nın Kanatları
Ben Onu Başka Sevdim
Daha On Yedisindeydi
Çukurova Ozan Eli
Sonbahar Hiç Bu Kadar Dökülmemişti
Kanatlarımın Altında

Hicran
Son Sığınağım
Atların Hisleri

◆ Abdülkadir Fidan
◆ Edanur Atış
◆ Lidya Su Hanay
◆ Irmak Acıkuyu
◆ Refik Halit Karay
◆ Nesrin Yatkın
◆ Selda Nisanoğlu
◆ Özcan Uğur
◆ Selda Kaya
◆ Durmuş Sığırcı
◆ Muzaffer Özen
◆ Yuşa Arış
◆ Hüseyin Er
◆ Bülent Özcan
◆ Hatice Kale

Neşeli Üç Çocuk
Küçük Elif
Karlı Gün
Karpuzcu Adam
Hakk-ı Sükût (Sus Payı)
Gerçek
Uzak Dur Kötülük!..
Gün Ağardı
Kapısını Çalıyorum Hanelerin
Ömrün Sonbaharı
Aşlamacı Tin Tin Amca
Sevda
O Kadın
Âşık Visali (1943-2026)
Bir Çiçek Ülkesi Düşledim

Sevi.der/gi

Adana Sanatevi Derneği Adına Sahibi
Ecdat GÜVEL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ecdat GÜVEL

Genel Yayın Yönetmeni
İbrahim Çetin DERDİYOK

Editör
Yaşar ERKMEN

Hukuk Danışmanı
Sabri ÇİÇEKLİ

Yayın Kurulu
İbrahim Çetin DERDİYOK
Bedri AYDOĞAN
Bilge KARGA GÖLLÜ
Mustafa EMRE
Tiraje Zeynep YÜREĞİR
Aysel YENİDOĞANAY
Yaşar ERKMEN
Yadigar ÖZTUGAY
Songül YURDACAN
İlhan GERİMTERLİ
Mehmet Emin YENİÇERİ
Ecdat GÜVEL

Görsel Sanat Yönetmeni
Kerem Yücel GÜVEL

SPONSOR
Özel Minecan Okulları

Kapak Resmi
Fatma Zeynep METLİ

Sevi.der/gi Adana Sanatevi Derneği Süreli
Yayın Organıdır.

TEMSİLCİLER:
BOLU- Mehmet Bayraktar (05334323698)
TOKAT-Sefa ATA (05423141415)
AMASYA - Veli ÇELİKTAŞ (05078804558)
DÜZİÇİ - Hüseyin ER (05448761280)

İLETİŞİM
Tel : 05052782996
Mail : sevidersanat@gmail.com
Huzurevleri Mahallesi 77231 Sokak Yıldız
Sitesi A Blok Zemin Kat Çukurova/ADANA

İnternet sayfası:
www.sevidergi.com
www.sevidergi.com.tr

Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya
kamuoyu önünde söz vermiştir.

OFSET HAZIRLIK & BASKI
Arslan Güneydoğu Gazetecilik,
Matbaacılık ve Kağıtçılık AŞ
Yeni Doğan Mah. 2108 Sokak. No: 13/A
Yüreğir / ADANA

BU SAYIDA

Sevi.der/gi'nin her sayısında olduğu gibi Haziran sayısında da öykü ve şiire yer vermeye devam ediyoruz. Kapak resmini, öyküsünü ve liselilerin fotoğraflara yazdığı öyküleri de yayımlamaya devam ediyoruz. "Karikatürlerle Adana'nın Hafıza İnsanları" sayfası ile Çetin Derdiyok Hoca'nın "Şiir İncelemesi" ve Bedri Aydoğan Hoca'nın hazırladığı "Edebiyat Tarihimizden" sayfalarımız da var.

Bu sayıdan başlayarak iki yeni sayfa daha oluşturuyoruz. Bunlardan "Çukurova Ozan Eli" adlı sayfamızda, her sayıda bir Çukurovalı halk ozanını tanıtacağız. Bu sayımızı Âşık Halil Karabulut'a ayırdık.

"Bizim Yazarlar" adlı yeni sayfamızda ise her sayıda, yaşayan Adanalı iki yazarımızı tanıtacağız.

Dergide kapak fotoğraflarını gördüğünüz kitapları
Sevi.der/gi aracılığıyla alabilirsiniz.

Dergimiz, temmuz ve ağustos aylarında yayımlanmayacak.

Eylül sayısını iki bin adet bastırarak aylık olarak yolumuza devam edeceğiz.

Öykü ve şiirlerinizi bekliyoruz.

Yazılar, "sevidersanat@gmail.com" adresine Word dosyası olarak gönderilecektir.
Eylül sayısında buluşmak üzere...

YAYIN KURULU**KAPAK RESMİNİN ÖYKÜSÜ**

Bütün canlıların doğada huzur içinde yaşadığı bir dünya hayal ettim. Savaşların olmadığı, çocukların ölmediği bir dünya... Keşke insanlar da hayvanlar gibi sadece ihtiyacı olanı kullansa başkalarının hakkına göz dikmeden yaşayabilse çok daha mutlu bir dünyamız olurdu. Bu nedenle bu resimde doğadaki huzuru bozmamak için insan yerine yumurtalar kullandım. Diğer canlılar doğayı daha çok koruyor.

Fatma Zeynep METLİ
ÇEAŞ Sofulu İlkokulu 3/E, No: 84

Bu dergide yer alan tüm yazı ve fotoğraflar, yazarın gönüllülük esası ile sanat ve sanatçıya katkıları adına,

Sevi.der/gi'de yayınlanmak üzere yazarın kendi rızası ile yollanmış olup, dergiye bedelsiz şekilde basılmıştır. Dergide yer alan yazı ve fotoğrafların tamamının, fikri ve sinai hukuk çerçevesinde sorumlulukları yazara aittir.

Hilmi Yavuz'un “Harfler ve Hilmi” Başlıklı Şiirine Bir Bakış

İ. Çetin DERDİYOK

Hilmi Yavuz, Türk edebiyatında yaşayan büyük şairlerin başında gelir. Eski ve yeni kültürü bilen, düşünen, düşündüren bir şairdir. Türk edebiyatında ilk kez XIV. yüzyılda Seyyid Nesîmî'nin şiirlerinde karşılaştığımız Hurûfîlik, daha sonraki yüzyıllarda yaşayan şairlerin etkileneşmesiyle günümüze dek gelmiştir. Kanımca en son örnekleri Hilmi Yavuz'un şiirlerinde görülmektedir. Ayrıca adı Hurûfî Şiirler olan bir kitap çıkarmıştır. Bu inceleme yazımızda Hilmi Yavuz'un Hurûfî Şiirler'inde yer alan “Harfler ve Hilmi” başlıklı şiiri anlamaya ve anlatmaya çalışacağız.

Şiiri incelerken daha iyi anlayabilmek amacıyla dörtlükleri düzyazı hâline getiriyoruz. Daha sonra sözcük ve cümlelerin anlamlarını bulmaya çalışıyoruz.

“Harfler ve Hilmi” başlıklı şiirde üç dörtlük ve bir mısra bulunmaktadır. İncelemede kolaylık olsun diye dörtlüklere numara verdik.

Birinci dörtlüğü aşağıdaki gibi düzyazıya çevirebiliriz:

“Şimdi daralan odalarda, bir dar alan, dört duvarsın ve öyle gizemsin ki sen, öyle! Yalnızlık aramızda kalsın...”

Tasavvuf düşüncesine göre insan ve varlığını bilip algıladığımız her şey, vücûd-ı mutlak'ın, vahdet-i vücud'un bir yansıması veya kendisidir. Aslında ondan başka hiçbir şey yoktur.

Bunun bilincine varan mutasavvıflar “enel hak” yani “ben Hakk'ım” diyorlar. Tasavvuf düşüncesini bilmeyenler, Hallac-ı Mansur'u cezalandırdıkları gibi, “Bu adam Hakk'a şirk koşuyor.” diyerek cezalandırabilirler. Oysa “enel Hak” diyenler, kemale ermiş, fenâfillah olmuş kimselerdir. Aslında fenâfillah'a eren kimse “Ben Hakk'ın bir parçasıyım.” demek istiyor.

Şair Hilmi Yavuz, bu konuyu iyi biliyor. Hatta dervişler Hakk'a varmak için, nefislerini terbiye etmek amacıyla bir odaya kapanıp az yiyip az konuşarak ve az uyuyarak nefisini terbiye etmeye çalışırlar. İstenilen kıvama geldiklerinde “enel Hak” diyebilirler. Bu, onların şirk koşması anlamına gelmez. Âşık olduğu gerçek sevgiliye (vücûd-ı mutlak) ulaştığı anlamına gelir.

“Şimdi daralan odalar” sözünden inziva ve tecrit odasını anlayabiliriz. “Bir dar alan, dört duvarsın” sözlerinden de her şeyin O, olduğunu anlayabiliriz. Bu anlatım Seyyid Nesîmî'de de vardır:

Dâim ene'l-hak söylerem Hak'dan çü Mansûr olmuşam

Kimdür meni ber-dâr eden bu şehre men sûr olmuşam

Beyitin ikinci mısrasında Nesîmî, kendisini

asmanın mümkün olmadığını, kendisinin zaten şehrin kendisi, suru, yani duvarı olduğunu söylüyor.

Ayrıca vücûd-ı mutlak, âlem-i kitmân'da (gizli âlem) saklıdır. Hüsn-i mutlak, kemâl-i mutlak olduğu için kendi zatına duyduğu aşktan dolayı tecellî etmiş ve görünür olmuştur. Bu durumu da “ve öyle gizemsin ki sen, öyle! Yalnızlık aramızda kalsın...” sözlerinden anlayabiliriz.

İkinci dörtlükteki dizeler, tamamen Fuzûlî ve tasavvuf düşüncesi hakkında ipuçları vermektedir. Bu dörtlüğü aşağıdaki gibi düzyazıya çevirebiliriz:

“Ben dil-i mecruh ser-i kuyunda itlerle kimse bilmedi... eyvah! Dağ üstü bağ, yaralar gövdemde kalsın... dokunmayın”

“Dil-i mecruh” yaralanmış, ıstırap çeken kalp, gönül anlamına gelir ve Fuzûlî'nin şiirlerinde de çokça geçer. Fuzûlî divanından aldığımız aşağıdaki beyitte hem “dil-i mecruh” hem “ser-i kûy” hem de “it” sözcüğü geçmektedir.

Pâre pâre dil-i mecrûh-ı perişânımdan Ser-i kûyunda gezen her ite bir pâre fidâ Birinci dizede kalbin, gönlün duyguları, “parça parça olmuş, yaralı, perişan bir gönülden” söz edilerek anlatılıyor. Bu acı, köyün sokaklarında gezen her köpeğe birer parça verilmesi dile getirilerek mübalağalı bir şekilde anlatılıyor. Şair Hilmi Yavuz'un bu beyitten etkilendiğini görüyoruz. Şair, Fuzûlî'nin bu beytine telmihte bulunarak duygularını daha etkili anlatıyor.

Dörtlükte “dağ üstü bağ” deyimini de geçiyor. Cemal Kurnaz'ın hazırladığı Ahmet Talay Onay'ın “Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar” adlı eserinde “dağ üstü bağ” deyimini, “Çalılık, taşlık, ormanlık ve dağlık yerler sökülüp temizlendikten sonra asma çubukları, meyve fidanları dikilmek suretiyle bağ yapılır; ihmâl edilirse bağ iken dağ olur.” şeklinde anlatılıyor.

Ayrıca aynı kaynakta “Baş ve göğüste, kollarda dağ vurmak suretiyle açılan yaraya sarılan sargıya da “bağ” denildiği için, “yara üzerindeki sargı” yerine “dâğ üstü bağ” demişlerdir.” ifadesi de yer almaktadır. Şair, “Dağ üstü bağ, yaralar gövdemde kalsın... dokunmayın” dediğine göre Yavuz'un dizelerinde yer alan bağın, yara üzerine sarılan sargı anlamında kullanılan bağ olduğunu düşünebiliriz.

Kendi adımı andım da ne oldu? Hüzünler: *h, i, l, m, i... h, i, l, m, i...* Âh, Fuzulî! Dil'im şü harflerden bir kurtarsam, dedim.

Mistik düşünen şair için de varlığın ve ismin enaniyet (benlik) nedeniyle bir önemi olmadığı vurgulanıyor gibi. Üstelik Arapça bir sözcük

olan Hilmî, “sakin, yumuşak huylu, serinkanlı” anlamlarında kullanılır. Şair, adının beş harfini de hüznle birlikte tekrarlayarak yazmıştır. Vücûd-ı mutlak yolunda olanlar, tecelliyle birlikte asıl dünyalarından bu fani dünyaya gelerek ayrılığa düştüklerini düşünürler. Ölüm, onlar için vuslattır, sevgiliye kavuşmaktır. Şairlerin yüreğinde de hep bir ayrılık duygusu vardır.

Üçüncü dörtlükte geçen “Âh, Fuzulî! Dil'im şü harflerden bir kurtarsam, dedim.” ifadesi de birinci dörtlükte geçen “dil-i mecruh; ser-i kuy; it” sözcükleriyle “dağ üstü bağ” deyimini de şairin eski kültür ve gelenekten yararlandığını göstermektedir. Hele üçüncü dörtlükteki “Âh, Fuzulî! Dil'im şü harflerden bir kurtarsam” ifadesi, âdeta XVI. yüzyıl Türk şairi Fuzûlî'yle konuştuğunu göstermektedir. Ayrıca fuzuli sözcüğünün boş, gereksiz anlamı da vardır. Şair, dizede dilini gereksiz sözcüklerden kurtarma isteğini de dile getiriyor.

Şair üç dörtlükten sonra “Sözlerim gizlerde kalsın...” dizesiyle sözlerinin bilinmeyen bir dünyada kalması isteğini dile getiriyor. Aslında şair yine sanatlı bir anlatımla sözlerinin âlem-i kitmân gibi yücelerde bir yerde, göksel olmasını diliyor.

Sonuç

Sonuç olarak Şair Hilmi Yavuz, “Harfler ve Hilmi” başlıklı şiirinde kendisini daha çok eski kültürümüzde, edebiyatımızda yer alan Hurûfî değerlerle karşılaştırarak anlamaya ve anlatmaya çalışıyor. Bu değerlendirmemizden de anlaşılacağı gibi bir şiiri layıkıyla anlayabilmek için başta dil, kültür, edebiyat, tarih ve felsefe bilgilerini bilmek gerekiyor.

Harfler ve Hilmi

şimdi daralan odalarda bir dar alan, dört duvarsın ve öyle gizemsin ki sen, öyle yalnızlık aramızda kalsın... kimse bilmedi, ben *dil-i mecruh ser-i kuyunda* itlerle... eyvah! dokunmayın, dağ üstü bağ yaralar gövdemde kalsın... kendi adımı andım da ne oldu? hüzünler: *h, i, l, m, i... h, i, l, m, i...* âh, fuzulî şü harflerden bir kurtarsam, dedim, dil'im şü sözlerim gizlerde kalsın...

Hilmi Yavuz

HAMZA’NIN KANATLARI

İlhan GERİMTERLİ

Tanrı bize cennette vaat ettiği şarabı
Niçin haram etsin bu dünyada, akla sığar mı?
Bir sarhoş arap, devesini vurmuş Hamza’nın
Peygamber de yasak etmiş arap’a şarabı
Ömer HAYYAM

Hamza’nın tabutu; ölümü sıradanmış gibi gören isteksiz ama komşuluk gereği yapmak zorunda olan omuzlarda gidiyordu. Biz ise arkada, mezarlığa doğru giderken kar da hafiften atıştırıyordu. Kar ve mezar, karamsarlığımı derinleştiren ve yüreğimi burkan huzursuzluk oluşturmuştu. “Hamza da tam ölecek zamanı buldu.” dedi arkadaş, “Toprak onu üşütmez umarım.” diyerek ekledi. Ben de “Yalnız yaşadı, yalnız öldü. Toprağın soğukluğu ne yapar ki Hamza’ya.” dedim. O esnada tabutun üzerine Cimcime kondu. Hamza’ya yalnız dediğim için bir an pişman olmuştum. Yuvasından nasıl çıkmışsa Hamza’yı son yolculuğuna uğurlamaya gelmişti. Etrafına boş bakıyor, bakışları yüreğimi dağlıyordu.

İşkenceyle oluşmuş yanık izli eli, kesikli yüzü, bükülmeyen parmaklarının arasına sıkıştırdığı Samsun 216 sigarasıyla, pejmürde bir hâlde omuzunda Cimcime’siyle karşılardı. Yapmış olduğu beş litrelik şarabı elimize tutuşturur, beş on dakika kafa dumanlı, hayatın çilesinden ve de geçmişin onda bıraktığı izlerden konuşur, gönderirdi bizi. Bir gün yine arkadaşla şarap almaya gittik. Kapısına vardığımızda, kendisi de elinde ilaç poşetiyle karşıımızdan geldi. “Gelin oturun.” dedi. Arkadaşla göz göze geldik, işimizin olup olmadığını anlamaya çalışan şaşkın bir bakışla. Avludan içeri girdiğimizde, iki odalı evine değil de damında kendine bir hayat kurduğu kulübesine çıkardı bizi. Kulübesinde teninin yalnızlığı sinmiş bir sedir, hüznlerle yıpranmış iki sandalye, sandalyelerden alçakta, bir bacağının altına kâğıt sıkıştırılmış masa, geçimini sağlayan şarap malzemeleri, sıvası dökülmüş duvarda ODTÜ arması, ilaç kutularının olduğu duvara monte bir raf, tabandan tavana kadar dizilmiş, üzeri ciltli kitaplar vardı. Cimcime, Hamza’nın omzundan inmiyor, gagasını yanağına götürüp öpüyor, kafasına çıkıp didikliyor, cıvıdamasıyla içindeki coşkusu vücudunda hayat buluyordu. Hamza bardaklara şarap koyarken, “Bende çay, kahve olmaz.” dedi. Dört bardağa şarap doldurmuştu. “Abi bu bardak fazla oldu.” dedim. Hafifçe gülümseyerek, “O, yoldaşımın.” dedi. Cimcime bardağının etrafında dönüyor, sevinci fiss fiss kanatlarında zuhur buluyordu. Dayanamadım, “Hamza abi! Cimcime seni ne kadar içten

seviyor.” dedim. “İnsanoğlunun esirgediği sevgiyi, şu küçücük yüreğiyle Cimcime verdi bana” dedi. Hamza konuşurken Cimcime’nin hayranlıkla omuzundan kafasını sarkıtıp bakışı, benim hayatımda gördüğüm sevginin en saf hâliydi. “Cimcime ile nasıl tanıştın abi?” dedi arkadaş. O da anlatmaya başladı.

“Gökyüzünden pat, pat kanatlarını endişe içinde çırpın iki güvercin, asmaya düştü. Esrik hâlîmle şaşırmış öylece bakakalmıştım. Hemen arkalarından gelmekte olan atmaca, birini kaptığı gibi götürdü. Asmaya baktım, diğerini görememiştım. Dikkatlice baktığımda yaprakların arasında kanatlarını büzmüş, gagasını da tüylerine gömmüş, titreyen bu güzelliğe rastladım. Avuçlarıımın arasına alıp kulübeye getirdim. Su koydum önüne ama içmedi, hâlâ titriyordu. Titremesi, unutmaya çalıştıklarını canlandırmıştı.” Birden geçmişine gitmiş, gözleri sislenmişti Hamza’nın. Cimcime’nin korkusu sanki kesif kokunun, nemli duvarların organlarını çürütüp yaşamını bir hücrede bıraktığını hatırlatmıştı. “Zamanla alıştı bana. Onun da hayatı yarım kalmasın diye saldım kaç defa gökyüzüne, özgürlüğün kanatlarında, dedim. Her defasında döndü geri geldi. Kanatlarını alabildiğine açarak kalbimin üzerine kondu.” Cimcime kendisinden bahsedildiğini anlar bir bakış attı yoldaşına. Hamza çok duygulanmıştı. Cimcime, Hamza’nın kafasına konarak kanatlarıyla yüzünü kapattı, ağlama dercesine.

Kapıya kadar uğurlamak için geldi. Vedalaşırken buğulanan sesiyle, “Sizden bir ricam var. Ben göçüp gidersem bu diyardan, mezarımı şarapla sulayın, yoldaşıma da sahip çıkın.” dedi. Duygu karışıklığına uğramış, arkadaşla bakakalmıştık birbirimize. Acısını bastıracak tedirgin sözcükleri kullanmadan sadece kafamızı hüznünlü sallamış, arkamızı dönüp gitmiştık.

Tabut açılmış mezarın yanına konmuştu. İki uçtan Hamza’nın cesedi kaldırılmış, mezarın içinde bekleyen iki kişiye uzatılmıştı. Süzülerek mezarın içine girdi Cimcime. Hamza’nın cansız bedeni toprağa koyulduğunda Cimcime yoldaşının etrafında uçuşuyor, kış kışlara aldırmandan kefenine konuyordu. Beni de yoldaşımla gömün, der gibiydi. Cimcime uzaklaştırıldı. Sırtımı dayadığım servi ağacının dalına kondu. Tahtalar konulduktan sonra, Hamza’nın üzerine toprak atılmaya başlandı. Omzuma soğuk bir kar tanesi değil de Cimcime’nin sıcakık gözyaşı damladı.

Mezarın etrafında toplaşan ahali; “Layığını buldu, o kadar içerse olacağı buydu.”

“Öleceği belliydi zaten, organları iflas etmişti.”

“Kurtuldu, yaşaması ona ölümdü.”

Sanki ölene görevlerini yapmaya değil de arkasından konuşmaya gelmiş gibilerdi.

Herkes dağılmış, arkadaşla baş başa kalmıştık. Cimcime’yi izliyorduk. Tedirgin açılmış kanatlarıyla, gagasıyla ve pençeleriyle toprağı eşelemeye başlamıştı. Hiç durmadan döne döne eşeliyordu. Arkadaş,

“Hadi gidelim” dedi.

“Cimcime’yi alıp da gidelim, baksana gitmek istemiyor”

Hava kararmaya başlamıştı. Mezarlığın kasvetli havası daha da derinleşiyordu. Arkadaş dayanamadı, Cimcime’nin arkasından yaklaştı tam alacakken uçuverdi Cimcime. Sonra tekrar kondu mezara. Arkadaş defalarca yakalamak istemesine rağmen yakalayamadı. En sonunda pes ederek, “Biz gidelim, o yolunu bulur.” dedi. Yürümeye başladığımızda başımı çevirip arkama baktım. Cimcime eşelemeye, yoldaşına ulaşmaya devam ediyordu, karın yağışına aldırmandan.

Mezar kapısına bıraktığımız arabaya binerken,

“Hamza’nın vasiyetini unuttuk.” dedim.

“Yarın sabah hallederiz, şimdi uğraşmayalım” dedi arkadaş.

Sabahın erken saatinde uyandım. İçim daralmış, yüreğime bir sancı saplanmıştı. Hamza’nın ölümü ve Cimcime’nin çaresizliği aklımdan çıkmıyordu. Balkona çıktım, derin nefes alarak havanın kokusunu içime çektim. Kar yağışı durmuş, iki üç santimetre kar bırakıp yerini ayaza devretmişti. Arkadaşı aradım. “Vasiyeti yerine getirelim, sonra da Cimcime’yi görmeye gidelim.” dedim.

Elimizde iki şişe şarap, Hamza’nın yeni mabedini sulamaya gidiyorduk. Her adımımızda çıtırdayan kar sesleri, yaprakların donuk bakışı, hafif kara bulanmış taşlar, zamanın dondurduğu havaya soğuk bir atmosfer bırakmıştı. Keskin ayaz her nefesimizde iz bırakıyordu sessizliğin ensesine. Hamza’nın mezarına geldiğimizde, sevginin canını yitirdiğine, yarım kalan hayatların silindiğine şahit olmuştuk. Karla örtülü mezarın baş tarafı çukurlaşmış, içinde, Cimcime kanatlarını alabildiğine açmış, özgürlüğünü Hamza’nın kalbine dondurmuştu.

BEN ONU BAŞKA SEVDİM

Ecdat GÜVEL

Sabahın altısında otobüs durağındayım. Otobüs her gün o saatte tıklım tıklım geliyor. Durakta ben ve o kız. Üçüncü bir kişinin olduğunu hiç anımsamıyorum. Önce kızın binmesi için bekliyorum. Sonra ben de bir kişinin sığıp sığamayacağı belli olmayan boşluğa sıkışarak giriyorum. Kızla yüz yüze, kucak kucağayız. Kız kendini biraz geriye çekmeye çalışarak, yersizlikten ötürü yapamayacağı bir eyleme girişiyor. “Ben o bildiğin kızlardan değilim!” demeye getiriyor. Sonra kendisini serbest bırakarak, “Ama sen de benim gibi sabahın köründe yollara düştüğüne göre; işi, geri geçimi olan birisin. Bir jön kadar olmasan da yakışıklı sayılırsın. Kaşın, gözün de yerinde, yüzün sevimli, idare eder!” dercesine, ‘Benim için uygun bir kısmetsin’e bir pas atıyor.

Günümüz böyle başlıyordu. Aylarca aynı biçimde devam etti. Bu kadar sürede birbirimize bir çift söz söyleyemedik. Ara sıra göz göze geliyoruz. O gözlerdeki ışıktan söz edeceğimi mi sandınız? O tabii ki vardı. Ben o gözlerdeki mahzunluğa takıldım kaldım, yıllarca unutamadım.

Bu kız bir yerde çalışıyor. İş ne olabilir? Üzerinde epeyce yıpranmış kırmızı bir manto var. Bu mantonun görünüşü, benim gibi sabah erkenden yollara düşen bir öğretmen ya da

başka bir memur olma olasılığını zayıflatıyor. Doktor, avukat gibi serbest meslek sahibi birinin yanında çalışana da pek benzemiyor. Büyük bir fabrikada işçi olsa servisle gider. Lokanta ve benzeri bir işyerinde çalışıyor olabilir mi? Tezgâhtarlık desek? Değil. Başka? Kısacası, bir kalıba sığdırıp karar veremiyorum. Nerede çalıştığından bana ne ama ben onun için tasalanıyorum. Onu kimse incitmesin, gül yüzünü soldurmasın diye.

Konak’ta otobüsten ben iniyorum, o yoluna devam ediyor. Servis aracına yetişmek zorunluluğum olmasa ben de beraber gidip, işyerini görmeyi çok arzuluyorum. Ama gidemem. Ha, demeyi unuttum. Güzel miydi? Ben onun yalnız gözlerini, bir de gül yüzünü gördüm. Yüzü güzel, ıslıl ıslıldı. Gözleri ela ama mahzun dedik ya, işte öyle. Göğsü, kalçası, bacakları nasıldı? Beli ince miydi? Siz sorduğunuz için şimdi düşünüyorum da hiç bakmamışım. Gerçi baksam da göremezdim, mantosu vücudunun hatlarını gizliyordu. Onun da görünmek, göstermek gibi bir çabası yoktu doğrusu. Bu güzeli gözünüzde canlandırabildiniz mi? Yeter mi? Biraz daha mı? Dudaklarını gördüm tabii. Dudaklarının kenarında ince çizgi gibi bir gül(ümseme) asılıydı, orada hep hazır beklerdi. Bunun bir sevincin mi yoksa bir hüznün mü belirtisi

olduğunu asla bilemedim. Onda dibi görünmeyen bir kuyu gizemi vardı. O yüreğe dokunan derinliği keşfetmek olanaksızdı. Bu tebessüm, dünyada yaşanan adaletsizliklere ve bundan kendisinin payına düşene isyanının dışı vurumu olabileceği gibi, sabahın bu saatinde yola koyularak emeği ile ekmeğini kazanıyor olmanın gururunun nişanesi de olabilirdi.

Çiyiltepe Mahallesi’nde oturduğuna göre evleri mutlaka gecekonduydu. Ama nasıl bir evdi? Bakımlı mı? Bahçesinde çiçekler var mı? Ailesinde kimler var? Annesi, babası, kardeşleri var mı? Ne iş yaparlar? Geçim durumları nedir? Yoksa bütün ailenin geçimini bu kız mı sağlıyor? Bunu çok merak ediyorum.

Merak etmeme hiç gerek yokken, her şey apaçık ortada iken neden böyle kararsız kalıyorum, bilmem ki. Adım kadar eminim, bu duruş, bu davranış ancak ailesinin geçimini omuzlamış bir genç kızda olur. Benim sevgilim de omuzlamış yükü hiç yüksünmeden, dimdik taşıyor. Bedeni ve yüzü ağır hava bir türkü söyler gibi ciddi.

Bir gün otobüsten benimle inseydi. Deseydi ki “Benimle evlenir misin?” Ben yıldırım çarpmışa dönerdim. Ona yanıt vermek zordan da zordu. O zamanlarda bizim mahallede evlenen gençleri mücadele kaçkını sayıyorduk.

KARİKATÜRLERLE ADANA’NIN HAFIZA İNSANLARI

Öğretmen
ARİF NİHAT ASYA

ÇİZER:
KEMAL ERGON

Gözü dikmiş İzmirli, her gün emir bekliyor
Dilinde tesbih gibi: ha bu hafta, ha bu ay
Karşıyakaya hasret çeke, çeke ölecek
Seyhan spor bölgesi müdürü Rıza Saray

ÇİZER:
KEMAL ERGON

Kadın, erkek bialerce insanın hasret
kaldığı sevimli bir çehre:
Sümerbank Bölge Satış Müdürü
RAUF GÖKÇEN

ÇİZER:
KEMAL ERGON

Mizah Gazetesi Keloğlan

22 Mart 1945 - 9 Kasım 1950
tarihleri arasında Adana’da
541 sayı yayınlanmıştır.

NEVZAT GÜVEN

1904 doğumlu, yükseköğrenimini
Paris’te Siyasal Bilimler Okulu’nda
tamamladı.

Çeşitli gazetelerde başyazarlık yaptı.
Mizah Gazetesi Keloğlan pazartesi ve
perşembe günleri yayınlandı.

Bu karikatürler Nevzat Güven’in Adana’da yayınladığı Mizah Gazetesi Keloğlan’dan alınmıştır.

DAHA ON YEDİSİNDEYDİ

Yaşar ERKMEN

Soğuk kış ayları geride kalmış, Çukurova'nın en güzel ayı nisan başlamış, bahar tüm renkleriyle ve kokusuyla bağlara, bahçelere arzıendam eylemişti. Akşam serinliğinde hafiften esen rüzgârın etkisiyle yapraklanmaya, çiçeklenmeye koyulan dallardan tatlı bir hışırtı geliyordu. Bu, doğanın sesi, yaşamın nefesiydi.

Kuşluk vakti, ırmağın başı her zamanki gibi kalabalıktı. Aşağı Mahallenin taze gelinleri, gelinlik kızları evlerinin su ihtiyacını karşılama telaşında, bir iş bölümü içindeydiler. Irmak, eriyen karların etkisiyle beyaz köpükler içinde coşkuyla akıyordu. Burnundan soluyan azgın bir boğa gibiydi. Ceyhan Irmağı her yıl bu mevsimde yatağına sığmaz, taşardı. Aşağı Mahalle'nin yollarını kanala çevirir; hayat çekilmez bir hâl alırdı. Selin eli kulağındaydı. Bugün yarın Aşağı Mahalle'ye cehennemi yaşıtırdı.

Yolağın başında her zamanki gibi, gözü kara Hatice vardı. Tatlı dilli, güler yüzlü, şen şakrak bir kızdı. Kündak yaptığı uzun saçlarını saran başörtüsünün gevşeyen düğümünü iyice sıkıladıktan sonra yolağa indi. On basamaklı yolağın son iki basamağı kalmıştı suyun dışında. Böyle giderse sabaha yolak molak kalmaz, ırmağın suları sokakları kanala çevirirdi.

Hatice, karadonunun dar paçalarını dizine kadar çekmiş, yolağa inmişti. Soğuk suyun etkisiyle beyaz teni kıza kesmişti. Ayaklarını sağlama alınca arkadaşlarına seslendi.

“Helkeleri uzatmaya başlayın.”

Yan yana sıralanmış helkelerden birini uzatan Emine, Hatice'yi uyardı.

“Aman dikkat et bacım. Ayağın mayanın kaymasın.”

“Merak etme güzel ablam, her zaman yaptığımız iş. Yüreğini ferah tut sen!”

Hatice, kendisine uzatılan helkeleri ırmağın boz bulanık sularına daldırıp daldırıp çıkarıyor, sile sile doldurduğu helkeleri yarın başındaki Emine'ye uzatıyor, Emine de helkeleri alıp yan tarafa bırakıyordu. Selime, Cemile, Hatun da helkeleri geriye, kuru yerlere taşıyorlardı. Beş kişiydiler. Üç güne bir, ırmaktan taşıdıkları suyla küplerini, kazanlarını doldururlardı. Kolay iş değildi. İki helke su neredeyse otuz beş kırk kiloluk bir ağırlık demektir. Bu kadar ağırlığı kollarıyla taşımaları mümkün değildi. Suvacı (su ağacı) denilen yay biçimine getirilmiş bir sırıkla omuzlarında taşırldı. Hatice bir yandan helkeleri dolduruyor, bir

yandan da tir tir titriyordu.

“Çabuk ver o son kovayı da çıkayım şu kar sularından abla. Ellerim, ayaklarım dondu valla!”

Emine, o son kovayı Hatice'ye uzattığı anda bir çığlık koptu. Hatice, köpürerek akan Ceyhan Irmağı'nın azgın sularında bir anda gözden kayboldu. Suvacısını kapalı yarı kenarına koştu ama Hatice ortalıkta yoktu. Bağırma, çağırma, ağlama birbiri karıştı. Herkes merak ve heyecanla gözünü ırmağa dikmiş, Hatice'yi arıyordu. Irmağın biraz aşağısında, kırmızı başörtüsüyle bir göründü Hatice'nin başı, bir daha da görünmedi. Ağıtları, çığlıkları duyan koşup gelmiş, ırmağın başı mahşer yerine dönmüştü. Saçını başını yolan, üstünü başını parlayan, ağlayan sızlayan insanlarla doldu taşıtı ortalık. Irmağın buz gibi sularına atlayan gözü kara gençler, dibini göstermeyen boz bulanık sulara dalıp dalıp çıkıyorlardı. Zaman geçtikçe kıyıda ağlayan, dua eden insanların umudu gittikçe azalıyordu.

Akşam olmuş, güneş uzak tepelerin arkasında kaybolmuş; karanlık, azgın suların öfkesini gizlemişti. Gece boyunca uyku tünek bilmediler. Sabaha kadar akıllarda, düşüncelerde Hatice vardı.

Hatice'nin en yakınları, arkadaşları ırmağın karşı tarafından doğan güneşle birlikte ırmağın başındaki yerlerini almışlardı. Aşağılarda, ırmağın kıyısında el fenerleriyle gece boyu yapılan aramalar sonuçsuz kalmış, ırmak aldığı kurbanına henüz gün yüzünü göstermemişti. Ellerinden bir şey gelmiyordu. Ağlamaktan kan çanağına dönmüş gözleriyle ırmağın sularına kinle, öfkeyle bakıyorlardı. Hatice'nin yakınları ne yapacağını bilememenin çaresizliği içinde kıvranıp duruyorlardı. Kimi ırmakta dalıp çıkan gençleri yönlendirmeye çalışırken kimi de bir sağa bir sola gidiyor, ne yapacağını bilemiyordu.

Hatice'nin uzun boylu, iri yapılı eniştesi İsmail Ağa da bu telaşın içindeydi ama sağa sola talimatlar veren, bağırıp

çağırınların içinde en sakini oydu. Mahallede sevilir ve sözüne değer verilirdi. Ceketinin dış cebinde o günün Cumhuriyet gazetesi varsa Ceyhan'dan geldiği anlaşıldı. Sabahın köründe, camiden çıkan cemaatle birlikte ırmağın başına dikilmiş, çaresizlik içinde, ırmağın azgın sularına bakıyorlardı. Su biraz daha yükselmiş, yolağın son basamağına dayanmıştı. İsmail Ağa biraz ileride ortanca oğlunu gördü, yanına çağırdı. Kısık bir sesle,

“Oğlum, git de durumu muhtara bildir. Jandarmaya haber versin.” dedi.

Tam bir hafta sonra suvatta* ortaya çıktı

Hatice'nin cesedi. Su altında kalmaktan şişmiş, beyaz teni pörsümüş, solmuş, matlaşmıştı. Yüzü yapma bebek yüzü gibiydi. Gözleri bir noktaya odaklanmış, boş, donuk ve anlamsız bakıyordu.

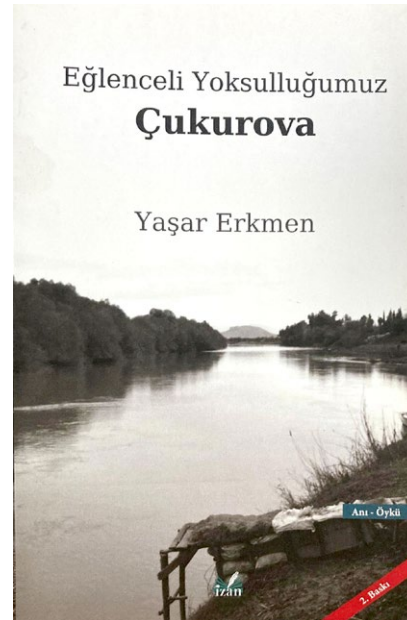
Ertesi gün, beyaz gelinlik örtülmüş, çiçeklerle süslenmiş bir tabutla yolun sonundaki mezarlıkta ağıtlarla, çığlıklarla, gözyaşlarıyla teslim edildi kara toprağa. Hatice, telli duvaklı bir gelin olarak dönülmez son yolculuğuna uğurlanmıştı.

Bu acı olay Aşağı Mahalle'de uzun zaman

unutulmadı. Irmağa lanetler okundu, beddualar edildi. Kadersiz Hatice için ağıtlar yakıldı, aylarca yas tutuldu. Kimse bir daha o yolaktan inip de ırmağın suyunu evine taşımadı.

Hatice'nin yakınları ırmağın yanı başındaki Suzan'ın Kuyusu'na büyük bir tulumba yaptırdılar, ırmağın sağlıksız ve çamurlu suyunu bir daha kimse kullanmaz oldu. Özellikle Çukurova'nın sıcak yaz günlerinde tulumbanın temiz ve soğuk suyu Aşağı Mahalle halkının vazgeçilmezi oldu. Tulumbanın suyunu kana kana içenler, ferahlayıp derin bir oh çekerken kadersiz Hatice'yi de anmadan geçmediler.

*Suvat: Hayvanların su içtiği yer.

ÇUKUROVA OZAN ELİ

Âşık Halil KARABULUT

Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı Mehmetli köyünde (şimdi, Osmaniye ili Sumbas ilçesi Mehmetli beldesi) 1926 yılında doğdu. Babası Molla Mehmet, annesi Döndü Hatun'dur. Üç yıllık ilkokuldan sonra okuyamadı. Ona rağmen okumaya düşkün biri olarak yetişti, o günün koşulları içinde bulabildiği her kitabı okudu. Karacaoğlu, Dadaloğlu, Köroğlu türkülerinin yanında, halk hikâyelerini ve ağıtlarını dinlemiş, yazılı

olanlarını da okumuştur. Ölümünden önce iki bine yakın kitabını bağışlayarak Mehmetli Kütüphanesinin kurulmasına öncülük etti.

Naile Hanım'la 1948 yılında evlendiler ve Mustafa isimli bir çocukları oldu.

1972 Kadirli, 1972 Adana, 1973, 1975, 1976, 1978 Konya Âşıklar yarışmalarında birincilikler kazanarak ödüller aldı. Yine 1981-1982'de Konya, 1981'de Erzurum'daki yarışmalarda birinciliği diğer âşıklarla paylaştı. 1981'de

Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yıl dönümü çerçevesinde düzenlenen yarışmada 'Türk İstiklâl Savaşı Destanı' adlı şiiri ile birincilik ödülünü almıştır.

17 Ağustos 2010 tarihinde vefat ettiğinde; Atatürk'le Tarihe Yolculuk, Destan Destan Üstüne, Senin Aşkınla, Damlada Derya Gizlidir ve Altın Mısralar adlarıyla basılmış beş şiir kitabı vardı.

BİZİM ELDE BAHAR

Baharı müjdeler kışı geçmeden,
Boz turaçlar öter bizim ellerde,
Hiçbir yerde çimen, çiçek açmadan
Sarı nergis biter bizim ellerde.

Mart gelirken şubat gider ayakta,
Kızılıklar gelin olur koyakta,
Dünya uyur iken beyaz yatakta,
Dağlar yorgan atar bizim ellerde.

Bizde başlar ilkbaharın ilk çağı,
Çalılar tınsırır, açar yaprağı,
Derenin, tepenin, kırın toprağı,
Burcu burcu tüter bizim ellerde.

Çukurova bizim öz diyarımız,
Ne tipimiz olur, ne de karımız,
Âşık Halil gibi âşıklarımız,
Aşk alır, aşk satar satar bizim ellerde.

SENİN AŞKINLA

Güzeller güzeli sevgili yârim
Elleri severim senin aşkınla.
Sana giden yolda olmak kararım,
Yolları severim senin aşkınla.

Senin bilip her duyduğum her sesi
İster keman, ister saz, cümbüş sesi
İster insan sesi, ister kuş sesi
Dilleri severim senin aşkınla.

Her âşık bir güzel sevdası çeker
Halil' i de senin ateşin yakar,
Her çiçekte senden bir güzellik var
Gülleri severim senin aşkınla.

FELEK

Çok yetki var imiş senin elinde,
Hep böyle söylüyor el çarkifelek.
Kötü nam koymuşsun elin dilinde,
Biraz adaletli ol çarkifelek.

Kimini güldürmüş, yâr eylemişsin,
Kimini ağlatmış, zâr eylemişsin,
Kiminin işini zor eylemişsin,
Senden şikâyetçi kul çarkifelek.

Kimisini sakat, sayrı etmişsin,
Kimisini yârden ayrı etmişsin,
Kimine en büyük hayrı etmişsin,
Vermişsin sayısız mal çarkifelek.

Halil der ki, böyle iltimas niye?
Neden biri baka, birisi yiye?
Felek düzensiğin bozula diye
Beddua eden var, bil çarkifelek.

YETMİŞ BİR YAŞ

Azaldı lambanın gazı
Işığı kıstı kısacak
Göz kırıyor bazı bazı
Karanlık bastı basacak.

Yolculuk verdi yorgunluk
Kanatta, kolda kırgınlık
Boşa değil bu durgunluk
Fırtına esti esecek.

Arabada arıza var
Aletler tutmuyor ayar
İyi işlemiyor radar
Antenler sustu susacak.

Kar bastırdı bahçemizi
Kaçırды hep neşemizi
Bir avcı izliyor bizi
Tetiği yastı yasacak.

Halil doldurdu çağını
Korkular sardı dağını
Dünyadan göbek bağını
Bir makas kesti kesecek.

AYŞE

Melek misin peri misin bilinmez
Beşere benzemez hâllerin Ayşe
Her güzelde bu şirinlik bulunmaz
Sakın nazarından ellerin Ayşe

Güzellikte bin bir maharetin var
Dilbersin vallahi taravetin var
Gönüller cezbeden zarafetin var
Meftun sana sağın solların Ayşe

Kar beyaz tenlerin, pembe yüzlerin
Hançer kirpiklerin, elmas yüzlerin
Ruhun gıdasıdır şirin sözlerin
Hastaya can veren dillerin Ayşe.

Şu muhitte eşin görmedim senin
Kadir Mevla'm nurdan yaratmış tenin
Bahar olmuş elvan elvan gülşenin
Karışmış yeşile alların Ayşe.

Methini yapmaya söz mü dayanır
Aşkı çekmeye öz mü dayanır
Gönül mü dayanır, göz mü dayanır
Sallandıkça ince bellerin Ayşe.

Nasıl Yusuf ise geçmişin mahı
Sensin bu âlemde güzeller şahı
Varsın hayran hayran çeksinler ahı
Âşık Halil gibi kulların Ayşe.

ELLİ YAŞ

Epeyce eskimiş bizim külüstür
Bir gün bir çamura çöker bir yerde.
Ya lastik patlatır iş işten geçer
Ya da rot çubuğu çıkar bir yerde.

Bunca yükü elli yıldır götürür
Bir gün işi yarı yolda bitirir
Ya lastik patlatır cantı oturur
Ya bilye dağıtır teker bir yerde.

Çalıştıkça hırıl hırıl hırılıyor
İç aletler cırlı cırlı cırlıyor
Marş bozuk çalıyor, motor zorluyor
Korkarım ki yatak yakar bir yerde.

Söyle Âşık Halil bu hâller niçin
Yaklaştı zamanı ebedî göçün
Bir de hurdasını kaldırmak için
Emmi dayı zahmet çeker bir yerde.

SONBAHAR HIÇ BU KADAR DÖKÜLMEMİŞTİ

Ahmet ÖZGÜR

Sonbahar hiç bu kadar dökülmemiştii
Her yaprak bir kalbin intiharı gibi
Süzülüyordu havada.

Gökyüzü, paslı bir aynada
Kendine bakmaya korkan
Bir yüz kadar solgundu
Şimdi yalnızca rüzgârın ağzında
Kırık bir cümleyi tamamlıyordu.

Toprak, yitirdiklerini saklamaktan yorgun
Göğsünde biriken anılarla ağırlaşmış
Meçhul bir mezar taşına dokunur gibi
Dokunuyordu havaya
Orada hâlâ senin kokun vardı
Ve ölüm bile ondan utanıyordu.

Bir mezar sessizliği çöktü göğün yüzüne
Bulutlar, ağlayanların alınına konan tül gibi
Ilık bir yağmurla dokundu toprağa
Sanki biri geri dönmek istiyor gibiydi
Ama yollar çoktan pas tutmuştu.

Bir fotoğraf düştü akşamın elinden
Gözlerinde hâlâ bir yaz kalıntısı
Oysa içimde senin sustuğun kadar büyüdü
gece
Artık hiçbir mektup yerine ulaşmıyor
Zaman bile geri dönmekten korkuyordu.

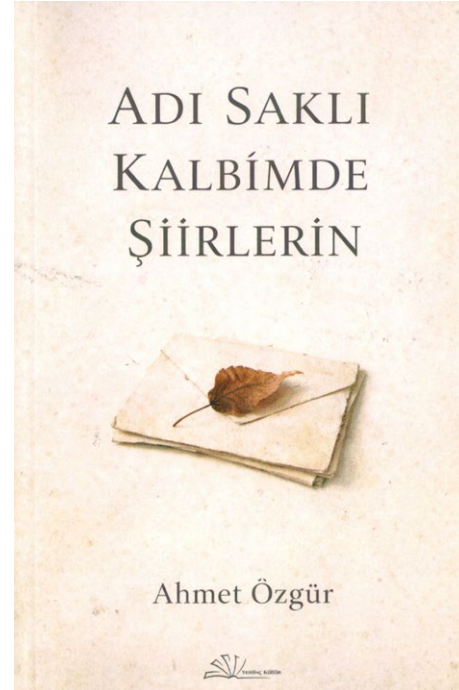
Bir günah gibi döküldü sarı yapraklar
Birir birer

Birir birer sustular kuşlar
Bir yel esti, geçmişin
kapısını aralayarak
Ölümün bile silemediği bir
nefes gibi.

Gece, bir kefen gibi
seriliyordu şehre
Sokak lambaları,
unutulmuş mumlar gibi
titriyor
Bir pencere aralığında eski
bir gül soluyor
Belki senin adını fısıldıyor
kendince.

Gözlerim, rüzgârın arkasına
gizlenmiş
Bir ışık arıyor, belki dönersin
diye
Sadece
Bir hatıran geçer gözlerimin önünden
Ama her sabah yeniden ölmek
Ve her akşam yeniden doğmak gibi
Bu sensizlik
Şimdi yalnızlığı taşıyor omuzlarında.

Sonbahar hiç bu kadar dökülmemiştii
Ağaçlar bile unutuyor köklerini
Ve ben senin gidişinden sonra
Kendime benzemeyen biriyim şimdi.

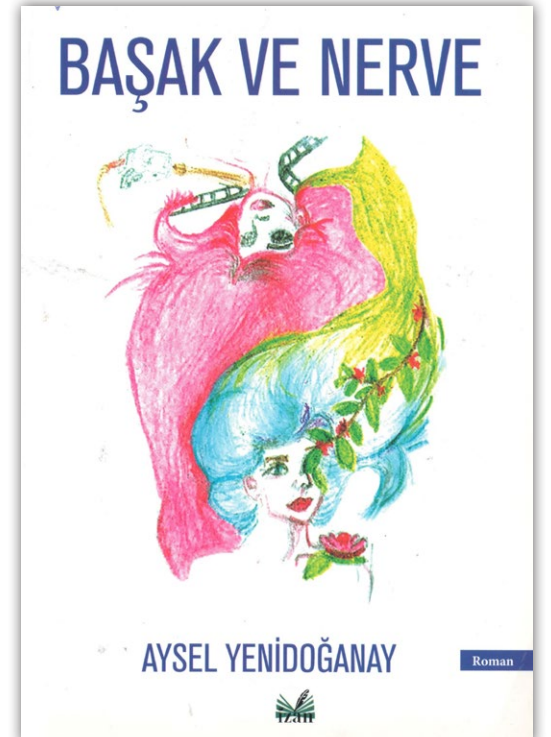
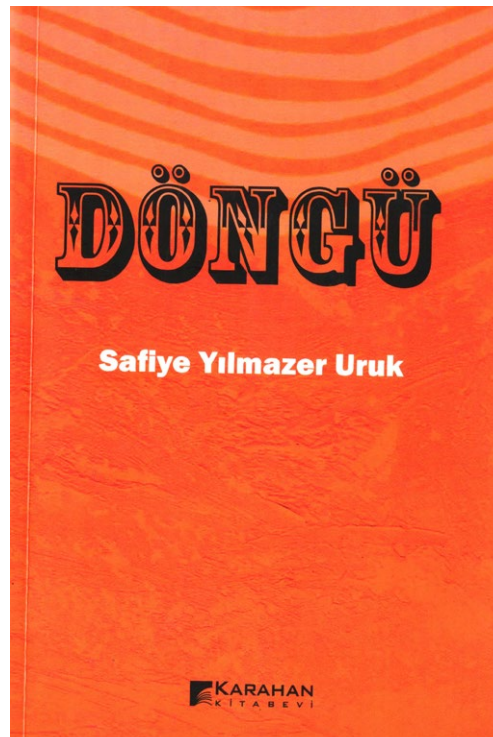
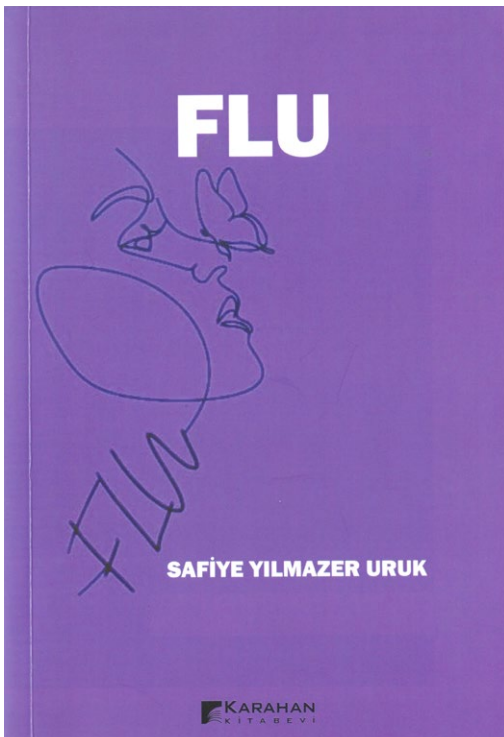

Rüzgâr saçlarını getiriyor
bazen
Bir tül gibi geçiyor
yüzümden
Ve içimde bir kuş kanadını
kırıyor
Her hatırlayısta
Bütün mevsimler susuyor.

Ben hâlâ o günün içinde
yaşıyorum
Bir yaprağın düşüşünde
seni
Bir sessizliğin içinde,
kendimi buluyorum
Ve biliyorum
Her sonbahar bir ölümü
tekrar eder
Ama hiçbir sonbahar
Senin gidişin kadar
dökülmez bir daha.

Ben her sabah seni hatırlayan rüzgârla
uyanıyorum
Her akşam toprağa biraz daha yaklaşıyorum
Ayrılığın ömrü sonsuzmuş meğer
Ve aşk ancak öldüğünde anılır.

Sonbahar hiç bu kadar dökülmemiştii
Her şey yarım kalmış bir şiir gibi
Yaprakların arasına gizlenmişti.

Sevi.der/gi

SABRİ ÇİÇEKLI'YE SORDU

Sabri Çiçekli emekli hâkimdir. Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı Vayvaylı köyündendir. Annesi Ümmügülüm Çiçekli, babası Mustafa Çiçekli'dir. Köy ilkokulunu bitirdikten sonra sırası ile Kadirli Ortaokulu, Osmaniye Lisesi ve Ankara Hukuk Fakültesini bitirmiştir. Uzun yıllar çeşitli il ve ilçelerde hâkimlik yapmıştır. Adana'da ikamet etmektedir.

Niçin yazdınız ve yazmaya devam ediyor musunuz?

Gerçek adli olayları ve kendimce hatalı gördüğüm toplumsal olayları yazmaya çalıştım. Okuyucuyu aydınlatmak ve sorgulama yapması düşüncesiyle dört kitap yazdım. Hâlen belli konularda sosyal medya hesabımdan ve yerel basında yazmaya devam ediyorum.

Bugüne kadar hangi yapıtlarınız yayımlandı?

Yoksa Biz mi Suçluyuz? Adaletin

Kestiği Parmak, Biz Böyle Değildik, Ömür Penceresinden Kesitler isimli yapıtlarım yayımlanmıştır.

Yayıma hazır dosyalarınız var mı?

Şu an itibariyle hazırladığım bir dosyam yok.

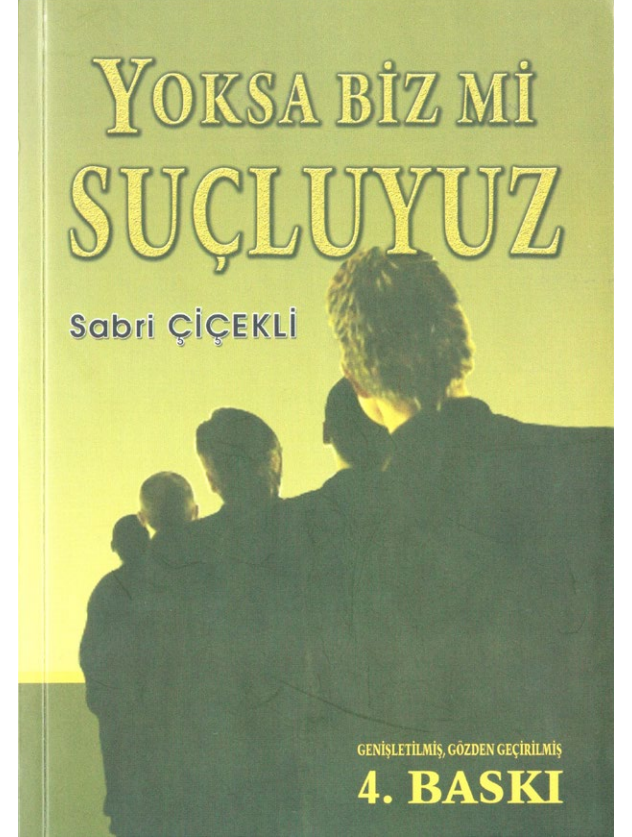
Yazmayı tasarladığınız projeleriniz var mı?

Şimdilik belli konularda sosyal medya hesabımdan ve yerel gazetelerde aylık olarak yazılar yazıyorum. Yazmayı tasarladığım bir projem şu an itibariyle yok ama ileride olabilir.

Gençlerimize yazma konusunda bir tümcelik iletiniz ne olurdu?

Gençlerimize sürekli okumalarını, kişiliklerinin ve kimliklerinin oluşmasına yardımcı olacak, dünyaca

tanınmış klasik eserleri okumalarını öneriyorum. Okumak suretiyle gençlerimizin ufkunun açılması ve topluma yararlı bireyler olmalarını diliyorum.

Sevi.der/gi

BABACANOĞLU'NA SORDU

1. Mehmet Demirel Babacanoğlu kimdir?
1944 yılında Adana-Karaisalı-İncirgediği köyünde doğdum. İlkokulu köyümde bitirdim. 1965 yılında Düziçi Köy Enstitüsünü (İlköğretmen Okulu), sonra Anadolu

Üniversitesi ön lisans eğitimini tamamladım, 31 yıl öğretmenlik yaptım, 1996'da emekli oldum.

Karacaoğlu'nu okumakla şiire başladım. 1962'den 2025'e kadar yazdığım şiirleri BÜTÜN ŞİİRLERİM PARAKAN adlı kitabımda yayımladım. Şair olarak anılıyorum. Bunun yanında öykü, deneme, roman olmak üzere 23 kitabım yayımlanmıştır.

İsveç Hümanist Erternasyonel'den Şiir, Osmaniye Çardak Köyü Özgür İnsan Festivali Yaşar Kemal Halk Bilim, Çukurova Edebiyatçılar Derneği Öykü, İstanbul Sanat Magazin Emek, Çukurova Gazeteciler Cemiyeti Köşe Yazarlığı ödülleri aldım.

2. Niçin yazdınız ve yazmaya devam etmekte misiniz?

İnsan, yaşam, toplum için yazıyorum ve yazmayı sürdürüyorum.

3. Bugüne kadar hangi yapıtlarınız yayımlandı?

Yayın sırasına göre, Parakan (şiir), Karanfil

Kırmızıların Soldu mu? (şiir), İnsan Hayranıyım

(derleme, âşık şiirleri), Gül Sevgisi (şiir), Keman Sesleri (öykü), Silah/lan/ma (şiir), Dört Oyun

(tiyatro oyunu), Bülbülün Sonu (öykü), Yedinci Göğün Yıldızı (şiir), Tepedeki Ev (öykü), Çukurova Kurtuluş Savaşı Destanı (destan-şiir), Yüzsüzler Yüzünü Alsın (şiir), Teyzemin Köşeleri (çocuk romanı), Çöp Kutusu (öykü), Atatürk Şair

Şiir (deneme), Altın Yeleli Paşa (roman), Hoptirinam (öykü),

Âşıklar Âşığı Haydar Aslan

(Yaşam öyküsü, şiir), Asya (çocuk şiirleri), Aşk Hata Götürmez

(roman), Bütün Şiirlerim Parakan (şiir)

4. Yayıma hazır dosyalarınız var mı?

Var, on kadar dosya...

5. Yazmayı tasarladığınız projeleriniz var mı?

Var. Dünya gizemini yazmak...

6. Gençlerimize yazma konusunda bir tümcelik ileti gönderebilir misiniz?

Evet... Bin okuyup, bir yazmak...

HİCRAN

Canan AYTIN

Bu gece,
Yeni bir hicran daha yazıyorum ömrüme
İki paket kederi, duman duman gömdüm
ciğerlerime
Ben yine de sayfaları aralık bırakayım
Ne olur ne olmaz...
Arada bir bakar belki şiirlerim,
Bu kez öldü mü diye
Geçit verin ey ulu dağlar!..
Göğsümde tanıdık yetim bir çocuk ağlar
Ona sarılıp haykırmalıyım, ne olur
susturmayın
Bugün benimle uğraşıp, acımı kusturmayın
Önüme çıkan her bir taşı
Yaşamak denilen saçma telaşı, tekmeleyesim
var
Hadi, biraz da kahrımıza içelim eyy kâinat!..
Cancığır sulandırıp kanımızı,
Etrafımızdaki tüm kansızlara inat
Ahh içimde sönmek bilmeyen şu har
Dilimde patlamaya hazır volkanik bir ahüzar
İnsana benzeyen gudubetlere
Benden davacı husumetlere
Gülüşümü çalan musibetlere
Küfrün bin çeşidini sayasım var
Yok, ağlamak değil bu
Gözlerime bir yağmur tanesi damlıyor yine
Şelale olup akıyor kıvrırcık saçlarımdan

Radio anonsunda adım geçiyor
Bahsediyor şiir suçlarımdan
Ben kendimde tutuklu biçareyim
İsyanımın zinciri koptu
Bugün yurtsuz
Bugün avareyim
Başkalarının dünyasında
Kendini arayan bir meczup, bir
divaneyim
Aslında, benim kadar yalnız
oturduğum şu banklar
Başı önünde gezen,
birbirini görmeyen ruhsuz
insanlar
Kalabalıklar içinde, en az benim
kadar ıssız bu gece sokaklar
Söndürün tüm şehrin ışıklarını
İki el ateş etmek istiyorum havaya
Delinsin istiyorum göğün mavisi
Delinsin olmaz olası yüreğim
Ya da, kaldırımlara vurmak kendimi
Anlatırken bir taş a derdimi
Ölümlerden ölüm beğenmek
Belki de sessizce gitmek, en afilisi
Ne olur, yollar bilmesin şairliğimi
Yoksa anlatmak zorunda kalırım
Karıncaların kulaklarını yırtan ayak seslerini
Hayatın dur durak bilmeden beni durduran

eslerini
Anlatmak zorunda kalırım
Dostlarımin bana yaptığı tüm
peslerini
Edebî yazmaktansa
Ebedî susmak en iyisi
Ölme Can!
Diren bu gece
Ölme, kendini yen bu gece
Ruhum bedenimden taşı
Eyy! Göz bebeklerinden öptüğüm
ateş
Acım bugün haddini aştı
İçime düşen kordan beri
Sözümün hiç gelmedi yeri
Artık yakmak, benim de hakkım

İtfaiyeler söndürmesin!
Rabbim ben durdukça, bu dünyayı da
döndürmesin!
Ahh! Benim alın yazım
Aynalarda yüzü solmuş kar beyazım
Bu şiirde de, kurak bir yazım
Bir sancı düştü yine gönlüme
Kendi içine esen kuru bir ayazım
Söz uçar, yazı kalırmış derler
İsterse lal olsun, kopsun dilim
Her şey şifa niyetine
Yeter ki; burada kalsın, bu yazım

İlhan Gerimterli
Gölgeler ve İzler

**Lokman Hekim
ve Kartal**

MUSTAFA EMRE
ile
Bir Sanat Yolculuğu
Editör: Mustafa GÜNAY

ATLARIN HİSLERİ

Elif Meyra KARAOĞLU

(Adana Kız Lisesi)

SON SİĞINAĞIM

İçimde susturulmuş
bir şehir var benim,
Sokaklarını
çocukluğumun
kahkahalarıyla
anımsadığım.
Sen gittin, sustu en
kuytu limanım,
Sessizliğinin
çıgılları doluyor
ruhuma.

Sen gittin gideli
hangi sokağa sapsam
her köşebaşı muamma,
Varlığını kovaladıkça, yokluğun yıkılıyor
üzerime.
Kalbim enkazından kaçıyor, kurtar beni!
Çöküyor üzerime iliklerime işleyen koca
bir yabancıklık,
Sığındığım o şefkatli kollar, meğer
dünyadaki son sığınağımış.
Meğer her sabah mutfaktan gelen o
tanıdık fısıltı
Zamana karşı örülmüş dev bir
duvarmış.
Şimdi odalarda gölgelerle büyüyorum,
Sen yoksun ve bu ev, tavanı gökyüzüne
açık bir enkaz artık.

Takvimler sıradan bir kışı, fani bir
mevsimi yazıyor,
Oysa bilmiyorlar: O gün yere düşen her
damlada bir devir kapandı.
O gün sadece sen gitmedin,
O damlalarla birlikte ben de eksildim,
ben de silindim topraktan.

Varlığını kovalayan o çocuk, o gün o
enkazın altında can verdi.
Yukarısı fırtına, yukarısı kıyamet...
Benim içimde ise koskoca bir yok oluş
başladı.
İçimdeki o gürültülü şehirde bütün
ışıklar birer birer söndü,
Sokaklar ıssızlaştı, sahnede ne bir gölge
kaldı ne bir nefes.

Her yer zifiri karanlık.
Sen sustun sığınağım, ben senin
sessizliğinde yok oldum...

Özüm Ceylin TORGUT
Lüleburgaz Düvenciler
Anadolu Lisesi

Sabahın seher vaktiydi. Güneş başını
tepelerin ardından çıkarmış, sapsarı ışıklarını
dünyaya saçıyordu. Çimenler yemyeşildi,
insanın ruhunu okşuyordu. Cennetten bir köşe
gibiymi burası. Doğa, yeni bir güne başlama
heyecanı ile uyanıyordu sanki. Evet, burası bir
köydü.

Köyün bir köşesinde Ali ve Efe adında iki
kardeş yaşırdı. Bu iki kardeş birbirini çok sever,
birbirlerini her zaman desteklerdi. Her sabah
olduğu gibi yine çok sevdikleri atları görmeye
gelmişlerdi. Ali'nin sırtında lacivert montu
vardı. Efe ise mavi montunu giymiş, başına da
çok sevdiği kırmızı beresini takmıştı. Ali, beyaz
atın karşısına geçti ve biraz da olsa beyaz atla
bakıştı. Atın o kadar güzel gözleri vardı ki Ali
resmen içinde kaybolacak gibiydi. O kapkara,
yusuvarlak gözler çok şey anlatıyordu. Ali'ye
öyle bir bakıyordu ki at, neredeyse konuşacak
gibiydi. Bu uzun bakışma bittikten sonra Ali
ve Efe diğer atlarla da ilgilendiler. Atlardan biri
kestane renginde, diğeri siyahtı. Sabahın altın
renkli ışıkları, atların yelesini öyle mükemmel
bir görüntüye dönüştürmüştü ki Efe içinden,
"Keşke resmini çizebilsem." diye düşündü.

O anda Ali kardeşine döndü.
"Hatırlıyor musun Efe," dedi, "annem atları
çok severdi."

Efe'nin gözleri bir anda dolmuştu. Çünkü çok
küçük yaşta annesini ve babasını kaybetmişti.

Ali bir anda Efe'nin önüne eğildi,
"Üzülmene gerek yok. Atlar insanın

ruhunu, kalbini hissederek." dedi. Efe, beyaz atı
göstererek,

"O zaman Kar Tanesi benim kalbimi
hissediyor!" dedi.

Hava çok soğuktu. Etraftaki tek ses atların
hışırtısıydı. Rüzgârın hafif esintisinden dolayı
çıkan bu ses, insana mutluluk ve huzur
veriyordu. Ali, Efe'ye döndü,

"Artık gitmemiz lazım, çok işimiz var." dedi
ve Efe'nin elinden hafifçe tuttu. Efe atlardan
ayrılmak istemiyordu. Onları çok seviyordu
ve burada kalmak istiyordu. Ama maalesef
kalamazdı.

Efe üzgündü. Kar Tanesi'nin bembeyaz
yelesini okşadı. Kar Tanesi öyle bir bakmıştı ki
"Tekrar gelin." der gibiydi. Efe, Kar Tanesi'nin
bakışından anlamıştı. O günden sonra da
her zaman atları sevmeye, onlarla daha çok
ilgilenmeye başladı.

NEŞELİ ÜÇ ÇOCUK

Abdülkadir FİDAN

(Kozan Anadolu Lisesi)

90'lı yıllarda dijital teknoloji daha
gelişmemişti. Pınarkaya köyünde Ali, Mehmet
ve Hasan adlarında çok iyi anlaşılan üç şirin
kardeş yaşıyordu. Bu ailenin 20 dönüm çay
tarlası vardı. Eylül-ekim gibi elbirliğiyle çay
toplardı. 5-6 inekleri, 15 kadar da tavukları
vardı. Her gün onları kendi elleriyle besler,
yemlerini eşit bir şekilde paylaşırlardı.
İnekleri dağın yamaçlarında otlatırlardı. Burası
bol oksijenli, yemyeşil bir yerdi. Mehmet'le Ali
ineklere, Hasan da tavuklara bakardı.

Hasan bir gün aniden hastalanır. Havale
geçirmek üzereyken odaya Ali ile Mehmet
dalar. Hasan'ın tuhaf sesler çıkardığını fark
ederler. Hasan, "Annem, annem!.." diye

sayıklamaktadır. Ali, Hasan'ın başında bekler.
Mehmet hemen dağın yamacındaki kulübeden
çıkarak. İki kilometrelik yolu koşarak aşağıdaki
köye gelir, annesine haber verir. Annesi telaşla
traktöre biner, yokuşu hızla çıkar. Hasan'ı
aldığı gibi köyün on kilometre ilerisindeki
kasabanın sağlık ocağına götürür. Doktor,
Hasan'ı muayene eder, reçetesini yazar.
İlaçlarını alıp köye dönerler. Ali ile Mehmet
çok üzülürler. Annesi, Hasan iyileşene kadar
uykuyu unuttur, oğlunun başında bekler.

Aradan beş koca gün geçer. Hasan kendini
toparlar, yavaş yavaş ayağa kalkar, eski sağlıklı
günlerine döner. Bu neşeli üç çocuk mutlu
yaşamlarına kaldıkları yerden devam ederler.

KÜÇÜK ELİF

Edanur ATIŞ
(Kozan Anadolu Lisesi)

Küçük kasabamızın sokak lambalarının ışıkları henüz kapanmamıştı. Elinde annesinin ördüğü pembe hırkası vardı. Hırkanın yumuşak olması onu çok sevindirirdi. Ben onun adını Elif koydum. Çok güzel, çok narin bir kızdı. Parmaklıklar arasından sokağı izlerdi. O sokaktan her geçtiğimde onu görüyorum. Çok masum, tatlı bir kız. Mahalledeki çocuklar o kızıdan nefret ederdi ama o kızın ne kadar güzel, masum ve samimi bir kız olduğunu bilmezlerdi.

Onunla arkadaş olmayı seçtim. Bence en güzel şey, bir yaşlıya veya parmaklıklar arkasında kalan küçük bir kızı yardım etmektir. Yardım etmek benim için

mutluluktur. Bu küçük Elif, orada yaşamayı hak etmiyor. Bence Elif yeni bir hayat, yeni bir yuva, yeni bir ev istiyor. Ben bu küçük Elif'e yardım etmek için elimden ne geliyorsa yapacağım. O parmaklıklar arkasında kalmayı hak etmiyor. Elif, o küçük çocukları, uzaktan izlemeyecek artık, onun da bir evi, bir odası olacak. Annesini de babasını da alıp şehre taşıyacağım. Kendi bütçemle o aileye yardım edeceğim.

Bence o kız çok iyi bir hayatı ve mutlu olmayı hak ediyor. Onu okula göndereceğim, derslerinde yardımcı olacağım. Elif, bu küçük kasabadan çıkıp kente gidecek, arkadaş ortamı bulacak ve mutlu olacak.

KARLI GÜN

Lidya Su HANAY
(Adana Kız Lisesi)

Merhaba, ben Aras. İnsanlar benim çok yalnız biri olduğumu bilirdi ve cidden de öyleydi. Kimsem olmamasına rağmen kendime yetmeye çalışırdım ama tabii ki bazı zor anlarım vardı.

O gün kar yağıyordu. Pencereden dışarı baktım, camın üstüne kar taneleri yapışmıştı. Kapıyı açıp evden çıktım ve yürümeye başladım. Sadece kara bastıkça çıkan sesi dinledim. Hıştırlar ve uçsuz bucaksız bir yol... Sadece yürümeliyim diye düşünmüş, biraz kafa dağıtmak istemiştim. Ta ki önüme yaralanmış bir

köpek çıkana kadar... Köpek ağlar gibi kesik kesik inliyordu. Çok üzüldüm ve hemen yanına koştum. En azından çok kötü yaralanmamıştı, ayağına bir kıymık batmıştı. Çıkarması zor olmadı. Köpeğe yardım ettikten sonra yürümeye devam ettim ama yalnız değildim artık. Köpek de peşim sıra geliyor, beni takip ediyordu.

O günden beri hep yanımda geziyor. O yanımdayken kendimi iyi hissediyorum. Bu yüzden o köpeği sahiplendim ve artık ben de yalnızlık çekmiyorum. Son üç yıldır beraberiz ve mutluyuz.

KARPUZCU ADAM

Irmak ACIKUYU
(Adana Kız Lisesi)

Sıcak bir yaz günüydü. Mahallemizde müstakil, kırmızı bir ev vardı. Boyaları dökülmüş, eski bir evdi. Orada artık kimse yaşamıyordu. Kapıları kilitli, pencereleri açılmıyordu.

Kırmızı el arabasıyla karpuz satan bir adam, her gün kırmızı evin önünden geçirdi. Arabası neredeyse kendi boyu kadardı ve çok eskiydi. O kırmızı evin önünden her geçişinde telefonunda çalan türküyü durdurup etrafa bakardı.

Bu ev, karpuzcuya çocukluğundaki anıları hatırlatıyordu. Bir zamanlar burada

yaşayan bir nene vardı. Sıcak yaz günlerinde o neneyle muhabbet eder, elini öper ve ona su taşırdı. Yaşlı nene ondan karpuz alırdı. Nene bir gün ona, "Büyüyüp kendi yolunu bulduğunda bu evi hatırlarsın." demişti.

Adam büyümüş ve yaşlı nenenin sözünü hiç unutmamıştı. Her gün o kapının önünden geçerken sanki yaşlı nenenin sesini duyardı. Geçen gün yine geldi ve telefonunda çalan türküyü kapattı, "Unutmadım nene, unutmadım!.." dedi ve karpuz arabasını iterek yavaş yavaş uzaklaştı.

HAKK-I SÜKÛT (Sus Payı)

Refik Halit KARAY
Hazırlayan Bedri AYDOĞAN

Saatçizadelerin ipek fabrikası bu rüzgârsız öğle güneşi altında ağırlaşan havayı uzaklarda dönen bir uskur (pervane) uğultusuyla sarsıyor, mini mini çocuklar ateşler içinde yanan fakir mahallenin bu nöbetli nabzını dinleyerek tahta beşiklerinde uyukluyordu.

Aşağıda, Bursa’da, müezzinler ezanlarını okumuşlar; bu taraflarda fabrikalar kalın düdükleriyle öğle paydosunun bittiğini haber vermişlerdi. Artık ta akşama kadar işleyen çarklardan başka bir ses duyulmayacak, yalnız bacalar ateşli nefesleriyle sıcak sıcak soluyacaktı.

Amele Kâtibi Hasip Efendi her tarafı bir defa dolaşmış; kaynar su buharlarının, sıcak hava borularının ısıttığı kırk derecede bunalan genç kızlara bir iki haykırdıktan sonra odasına gelmiş, köşe minderine uzanmıştı. Fakat muşamba perdeleri kızdırarak döşemeye akseden gölgesiz çıplak güneşten rahat edemiyor; yeğinin düğmeleri çözölmüş, patiska mintanı pantolonundan taşmış, perişan bir hâlde dışarıya bakıyordu.

Keşişdağı’nın (Uludağ) vakarlı şekli bir hava gazı deposu gibi sanki geriliyor, şişiyor; patlayacak bir barut mahzeni, bir taş ocağı gibi koparacağı gürültülerden evvelki o korkunç sükûtuyla tehditkâr, bekliyordu. Aşağılarda fabrikaların ziftle boyanmış sac bacaları, ağızlarından hemen koparak aydınlığa karışan duman dilleriyle boşlukları yalıyor; koza saklamaya mahsus böcekhaneler, geniş menfezlerinden (pencere, kanal), içerilerinin gölge ve serinliğini göstererek bu sıcak muhit içinde sakin, tatlı bir uyku ile dinleniyordu.

Hasip Efendi böcekhanelerden birine çekilerek şu kızgın odadan, cehennem nefeslerini duyduğu mancınıklardan uzakta bir iki saat dinlenmeye karar verdi. Yoluna rastlayan pencerelerden içeri göz gezdirerek yürüdü. Avluda çemberlerinden ayrılmış fiçılar, gaz tenekeleri, üzerinde yeni kesilmiş karpuz kabukları, ısınan gübre yığınları vardı; köşedeki maden kömürlerine akseden güneş; kaldırımlarda hareleniyor, sineklerin ince zar kanatlarını göstermeyen parlak bir ışıkla kayarak ta aşağıya, ovaya doluyordu. Oraları daha sıcak, daha havasızdı; Yıldırım Beyazıt Camii’nin geçen fırtınalardan kurşunu kalkan kubbesi parça parça, gaz dökölmüş bir havuz gibi parlıyor, gökte ışıktan mızraklar dolaştırıyordu.

Böcekthane serindi; üst katta kozaları

boşaltılmış, henüz yıkanmış bir bölme vardı. Hasip Efendi oraya upuzun yattı, serinliğe koşan sineklerden rahatsız olmamak için yüzüne mendilini örttü; uykuyu bekledi.

Hasip Efendi kırk senedir böcekçiliğe hasrettiği hayatını, şimdi hasta yatan Fotika’sını, bu katil fabrikaların öldürdüğü, öldüreceği kızları düşünüyordu.

Şüphesiz görüyordu, inanıyordu, artık inanıyordu, her ay bir genç kız zayıflayarak, öksürerek, terlemiş şakaklarına saçları yapışarak, sabırlı, tahammüllü eriyor, bir gün artık evinden çıkamayarak köşesinde ölüyordu. Kırk senedir böyle kaç gencin acıklı ölümlerini seyretmiş, kaç genç tabutunun arkasından yürümüştü. Üç dört kuruşa karşı on dört saat kaynar sular başında, pis kokular, hasta nefesler emerek zehirlenen, taravetinden (tazeliğinden), gözlerinin pırlıtlısından her gün bir zerre kaybederek toprak olan vücutlara şüphesiz acıyor, bu dertlere alışamıyordu.

Hususıyla bugünlerde, sevgilisinin de hastalandığı bu korkunç haftalarda fabrikanın cinayetlerine ne kadar lanet okuyor, biraz da kendisi vasıta olduğundan dolayı ne derece ıstırap çekiyordu. Artık iyice fark ediyordu: O geçerken, torunlarını gömmüş ihtiyar nineler başlarını çeviriyorlar, sonra intikamlı gözle kendisini uzun uzun inceliyorlardı, bu beyaz hâleler (halka) içinde fersiz (cansız), hasta gözler. Onların ne acıklı bir bakışı, ne sessiz bir feryadı vardı; bunları hissettiği, bakışlarından yeis (üzüntü) içinde kaldığı hâlde: “Öldüren ben değilim!” diye haykıramamak ne kadar gücüne gidiyordu.

Hasip Efendi uyuyamıyordu; amelesini düşünüyordu. Ah zavallılar!

Bir gün kırmızı kurdelesinin süslediği ipek saçlar altında sevine sevine, neşeli, kuvvetli gelen yeniler bir iki sene sonra kuvvetsiz ayaklarını, nalçalı (ökçesi demirli) kunduralarını taş kaldırımlar üstünde zorla sürükleyerek kulübelerine çekilirlerdi. Ağrıyan başlarını, yanan göğüslerini dinlendirmek için yalnız altı saat vakitleri vardı; gülmek ve konuşmak için değil! Kim bilir ertesi sabah bu hasta, yorgun gözler ne kadar güç açılır; her kemiği ayrı sızlayan bu zavallı vücutlar, fabrikanın düdüğüne ne zorlukla itaat ederdi (uyardı)? Kim bilir bu hastalıklı sabahlar ne kadar gözyaşları döktürürdü; bu hâlsiz vücutları sürüklemek güçtü!..

Birden, hep düşündüklerini bıraktı; Fotika’yı

hatırladı. O da artık hastalanmıştı. O da artık yatağından pek nadir çıkıyordu. Bu kızcağızı çok severdi. Balıkesir zelzelesinde ölen karısına benzeterek hatta bazı akşamlar, mancınıklar boşalınca ağlardı. Onun fabrikaya ilk girdiği gün narin endamına; biraz hafif, soluk simasına bakarak birçok acımış; kızın nazik ve itaatli (uyumlu) nazarları düşkün biçare hareketleri karşısında bu yufka yürekliliği yavaş yavaş sevgi derecesini bulmuştu.

Bir buçuk senedir onunla meşgul oluyor, kalbi yalnız onun üzerine titriyor, onu yanında, yakınında buldukça her iş kolay ve zahmetsiz geliyordu. Fotika bazen evinden çıkmaz bazen şehre yahut köydeki akrabasına inerdi. O günler Hasip Efendi’ye karanlık, kederli gelir; çalışmaz, işsiz, dalgın gözleriyle penceresinden uzaklara bakardı. Zaten bu mesele biraz da etraftan duyulmuş, koza ayıran mahalle ihtiyarları birbirlerine bunu fısıldamışlardı.

Amele kâtibi, başka kızlarda görmediği şeyleri Fotika’da buluyor, gözleri uzun müddet onun iki mavi boncukla süslenmiş ayakbılarında, taşları düşmüş tarağında dinleniyordu. Bazı vesileler (fırsatlar, anlar) olurdu ki amele hep birden güler yahut bir yere bakardı; Hasip Efendi bu sırada yalnız sevgilisini, onun parlak dişlerini, koyu elâ gözlerini seyrederek, o ne kadar lezzet alırsa veyahut şaşarsa kendisi de o kadar memnun olur, onun kadar şaşardı.

Bu aşk, bazı güzel geceler tatlı bir rüya gibi onun hasretle, iştiaqla (arzuyla) yanan göz kapaklarını dinlendirir, bazı zamanlar ise bir sancı gibi uykularını kaçırırdı. Nihayet bir buçuk senedir neden beklediğini hâlledeyemeyerek (çözemeyerek) evlenmeye karar vermişti. Bir hafta başı, amelelerin ücretlerini dağıtırken usulca ona doğru eğilmiş, hazırladığı dört çil çeyreği Fotika’nın sıcak sular içinde taravetini kaybetmiş yumuk avucuna sıkıştırarak: “Bu da fazlası, benim bahşişim!” demişti.

Kız, zaten bunu bekliyormuş gibi almış; şüphesiz pek iyi duyduğunu, bu aşktan nefret etmediğini göstermek için gözlerini kaldırarak ona bakmıştı. Hasip Efendi bu teşekkür karşısında anlayamadığı bir sebeple kızarmış, utanmış; ertesi gün Fotika’nın yanından geçerken onun koluyla kendisine süründüğünü fark edince sevinçli bir gece geçirmişti.

O sırada aşağı fabrikada hastalanan bir

genç kız, iki ayın içinde ölüvermişti. Hasip Efendi bunun üzerine Fotika'yı her gün bin korku ile süzüyor, her gün biraz daha hâlsiz görüyordu. Sonra iyice fark etmişti: Fotika rahatsızdı, Fotika sararıyor, eriyordu; Fotika ölecekti... O zaman uykularını harap eden düşüncelerle karar vermiş, onu kozahanedan alarak daha kolay, daha temiz havalı bir işe, iplikhaneye koymuştu. Kız artık laubalileşmiş (senli benli olmuş), hiçten bahanelerle işini bırakarak onunla konuşmaya, yüzüne gülmeye başlamıştı.

Hatta bir sabah pek erken, karanlık odada, amirinin neşesinden, şakalarından pek çok hoşlanarak, şımararak kendisini zorla öptürmüştü.

Hâlbuki Fotika birden hastalanmış; Hasip Efendi onun gelmediğini görerek sordurduğu vakit: “Başı çok ağrıyor.” cevabını almıştı. “Eyvah!” diyordu. Artık kız yatıyordu, ninesi iyi olur ümidiyle fabrikaya gelerek, kovmasınlar diye amele kâtibine yalvarıyordu. Hasip Efendi teminat (güvence) veriyor, para gönderiyor fakat onun her hafta biraz daha fenalaştığını, biraz daha mezara yaklaştığını haber alarak fabrika sahiplerine küfürler ediyordu.

İşte bu sabah, yine ninesi gelmiş, onunla dertleşmişti. Hasip, doktor getirilmesini söylemiş, “Parasını ben veririm, ilaçlarını da yaptırırım!” demişti. Bu akşam işi bittikten sonra Mecidiye Caddesi'ndeki Ermeni doktoru bulacak, korkularını hâldecekti (giderecekti). Acaba kurtulabilir miydi? Yine pek yakında, narin endamıyla, elâ gözleriyle dolaşarak karanlıklarda ona ateş gibi yanan yanaklarını uzatacak mıydı?

Tahta sedirden yavaşça kalktı; geniş menfezin önüne geldi. Aşağıda, Mudanya'ya inen تنها ve güneşli yol üzerinde bir duman koşuyor, Fildar köyünün teneke damları bıçak sırtı gibi keskin akislerle parlıyordu.

Şimdi ovanın hemen her yolu üzerinde çırpınan bir toz bulutu vardı, rüzgâr çıkacaktı. Birden yapraklar şiddetli bir titreme içinde hışırdadı; bacanın altında biriken tozları daha her yerde hiss olunmayan bir rüzgâr parçası savurdu, topladı; sonra mintanını kabartan, yüzünü sıcak bir nefesle yakan hava her tarafa hücum etti.

Saat dokuza yaklaşmış olmalıydı, meltem çıkmıştı.

Uzun karlı günleri takip eden yıldızlı bir gök altında, bu gece, yine fakir mahallede bir ölü vardı. Nihayet Fotika, aylarca öksürdükten, sızlandıktan sonra artık susuyordu; ölmüştü.

İhtiyar ninesi, avucunda tuttuğu elin soğuduğunu hissedince hastanın suya gömülü yuvarlak vapur camları gibi kirli bir şeffaflıkla dumanlanan gözlerinin dikilip kaldığını gördü. Usulcacık, incitmekten korkarak kapaklarını indirdi, sonra ağır ağır gitti, Meryem'in resmi

önünde diz çöktü.

Evet, Fotika ölmüştü. Yarın akşam, bu saatte, onun yarım senedir köşeyi dolduran yatağı artık boştur; ocakta yanan çıralar, şakakları terlemiş zayıf yüzüne artık renk veremez, Meryem Ana kandilinin inatçı gözü artık hastadan dua dilenemez. Çorbanın buğularıyla pembeleştirdiği beyaz göz kapakları artık daima kapalıdır; artık daima odanın esrarlı ağzı o zavallı öksürüklerden şikâyet getiremeyecektir.

Hasip Efendi, ertesi sabah bu haberi alınca o kadar müteessir oldu ki yerinden kımlıdanamadı; buğulu gözlerinden süratli, iri birçok yaşlar döküldü.

İpekçi kızlar birer ikişer, kömür tozlarıyla kirlenmiş karlara basarak fabrikaya giriyorlar, kümeslerine dönen bir ördek sürüsü gibi işlerine dağılıyorlardı. Kapıdan çıkarken papaza tesadüf etti. Bu; ihtiyar, uzun simalı, iri kemikli bir adamdı, gırtlığında oynayan sivri çıkıntısıyla, haddinden uzun, kirli, çürük dişleri ile konuşurken karşısındakilerin gözlerini alır, ayrıldıktan sonra bile insanın hayalinde bir zaman bunlar canlı kalırdı. Acele işler arkasında koşmakla geçen ömrü daima onu koştururdu. Yürürken en sakın havalarda bile uzun, lekeli eteklerini havalandıran bir rüzgâr yapardı.

Selamlaştılar, konuşmaları lazım gelirmiş gibi durdular. Hasip Efendi dedi ki:

-Çok acıdım zavallı kıza...

Öbürü cevap verdi:

-Evet, ben de...

Yine durdular; ayrılamıyorlardı. Her ikisi de sanki bu geçen vaka (olay) üzerine birbirlerinden izahat (açıklama) isteyeceklerdi. Yine amele kâtibi Hasip Efendi söze başladı:

-Ben elimden geleni yaptım, dedi. Doktor getirdim, ilaçlarını verdim, nafakalarını yolladım...

Papaz, ihtilaçlı bir sesle söylendi:

-Doğru fakat bunlar fayda vermedi; onu da hepsi gibi sizin fabrikalarınız öldürdü; daha da çok öldürecek.

Hasip Efendi hiddetle karşısındakine baktı; kendisinin de doğru bulduğu bu hakikati şu adamdan işitmek, suçlu bulunmak ona ağır geliyordu.

Papaz şimdi Avrupa fabrikalarını anlatıyor; karşısındakinin cehaletine karşı hâkimane (kararlı) bir tavır olarak çalışma saatlerini, ücretleri, bütün bu yoldaki kanunları, kavgaları, isyanları hepsini birer birer, mühim kelimelerin üzerinde dura dura izah ediyordu. Sonra hâlâ, devam eden kayıtsızlığa karşı duyduğu nefretlerini, şüphelerini söyledi; fabrika sahiplerinin bugünkü hâlde kalmak için müracaat ettikleri desiseleri (hile) , tarafgirlikleri (çıkarcılık) anlattı; sonra ayrılırken;

-Daha çok öldüreceksiniz... diye söylendi.

Hasip Efendi bugüne kadar zannederdi ki hükûmetin bu işe müdahaleye hakkı yoktur. Bunlar yalnız fabrika sahiplerinin takdirine, merhametine, halkın ricasına, niyazına (yalvarma) bağlıdır; amele daima çalışır, en kötü şartlarla çalışır, hak isteyemez, haklı olan daima zenginlerdir. Şimdi anlıyordu ki milletin menfaatleri üzerine titreyen kuvvetli bir kalp lazımdı; onu ikaz (uyarma) etmeli, icbar etmeliydi (zorlamalı). Birden fabrika sahiplerini hatırlayarak, “Hainler!” dedi, “Acaba siz ameleği bu himayeden mahrum bırakmak için hangi tedbiri buldunuz?”

Ertesi gün Fotika gömüldü. Çan kulesinin sadasına her taraftan koşan amele; salipler (haç) , tasvirlerle dolu günlük kokularıyla mum dumanlarına boğulmuş loş kilisede birleşiyorlar, işlerine yetişmek için duanın bitmesini bekliyorlardı. Dışarıda, nalçalı ayak izlerini örten yumuşak bir kar dökülüyordu. Mahallenin mezarlığını ilk kış fırtınaları harap etmiş, duvarların bazı yerlerini çatlatmış, haçları eğiltmişti. Onun cesedini getirenler ziyaretten istifade etmişler, aile mezarları üzerine eğilerek yerlerinden çıkan tahta işaretleri, kayıtsızca düzeltmişlerdi.

Hasip Efendi, akşamı, fabrika sahibi Saatçizade Hidayet Bey'in gelmesini bekledi. Saat on birdi; bermutat (her zamanki gibi) zeytuni (zeytin rengi, koyu yeşil) kupası (arabası) kaldırımlar üzerinde, kara rağmen gür bir ses çıkararak dairenin önünde durdu. Sahi o ne sevimsiz bir adamdı; şimdiye kadar bunu niçin fark etmemişti? İri karnı, yassı vücuduyla sonra kavun kafası, mini mini kirpiksiz gözleriyle Hidayet Bey, kurşun kalemleri üzerindeki hayvan resmine, timsaha benziyordu.

Hesaplara baktılar, iş üzerine birçok konuştular, gidiyordu. Hasip Efendi kayıtsız gibi pencereden bakarak garip bir sesle, “Fotika öldü.” dedi; sonra odada garip ahenkle inleyen kendi sesine de yabancı kaldı. Öbürü hatırlamadı; “Fotika mı?” dedi, “Kim o?”

Hasip, ateş gibi kızardı, hiddetle cevap verdi:

-Burada çalışan bir kız, güzel bir kız, altı aydır yatıyordu...

Hidayet Bey: “Ya öyle mi?” dedi, kapıya doğru yürüdü. Amele kâtibi yerinden kımlıdamadı fakat hâkim bir sesle söylendi:

-Onu burası, bu fabrika öldürdü; her sene bir iki kurban veriyoruz, günahını çekeceğiz.

Muhatabı döndü, hayretle, esefle memura baktı, sonra mırıldandı:

-Buna biz ne yapabiliriz, hastalık, ecel!

-Yok efendim yok, ecel değil, hastalık değil...

Şimdi anlatıyordu! Dün öğrendiklerini, düşündüklerini hiç saklamayarak, en şiddetli kelimeleri kullanmaktan çekinmeyerek söylüyordu, öteki susuyor, dinliyordu.

Mangalı küllenmiş bu soğuk, karanlık odada Hasip daima camdan yağan kara, Fotika'nın mezarını örten iri kara bakıyordu; Saatçizade bir cevap bulmak, bir şey söylemek arzusuyla hâlâ duruyor, arıyordu. Hasip'i kolundan tutup bir amele kızı gibi sokağa atmak kolay değildi; zira iş zamanı fabrika ustasız kalacaktı; zira bu fikirlerle, bu isyan fikirleriyle kovulan adamlardan daima çekinmek lazımdı. Şimdi yapılacak muamele hilim (yumuşaklık), sükûn ve intizardı (bekleme, gözleme). İşte bu düşünce ile döndü, kapıyı açtı ve sükûnla dedi ki:

-Çok hiddetlenmişsin Hasip Efendi, yarın akşama konuşuruz; ben sana, maaşına dair iyi bir haber getirecektim.

Amele Kâtibi yerinden fırladı:

-Yok, dedi, benim hesabımı verin, çıkacağım.

Hâlbuki öbürü hiç dinlemedi, yürüdü, paltosunun yakasını kaldırarak avluyu geçti. Orada arabacı, kapıcı ve makinist duruyor, onun iltifatını bekliyordu. Hasip Efendi artık cesaret edemedi hatta yaptıklarına biraz pişman, koridorda kaldı. Bütün bu gürültülerin üzerinde tamir edilmez, yalnız bir şey vardı; Fotika'nın ölümü.

İki gün Saatçizade Hidayet Bey fabrikaya uğramadı. Hatta evinde de yoktu, çiftliğe gitmişti. Amele kâtibi uykusuz bir uzun geceden sonra âdeta sükûnet (huzur) bulmuştu; öbürünün hilmi, kendisinin şiddeti arasında birçok mukayeseler yaptı, bazı vesileler buldu, kabahati her tarafa dağıttı, garip bir nedametle (pişmanlık) işine başladı. Dört gün sonra maaşı artmıştı; şimdi sekiz lira kazanıyordu; işçi kızlar, ölenin yerine geçmek için o dolaşırken gülüşüyorlar, kırmızı kurdele, cam bilezik takıyorlardı. Hayat yine evvelki durgunluğuyla, yine evvelki lezzetsizliğiyle başlamıştı.

Bir yıldızlı gece, ovada kurbağa sesleri duyuluyordu, ılık bir bahar karanlığı altında havada olgun bir meyve kokusu vardı, yaz geliyordu. Hasip Efendi kırlarda dolaşmaya çıktı, dağa tırmanan şosede yükseldikçe aşağıda, şehrin aydınlık kısmı toplanıyor; daraldıkça daha aydınlık, daha canlı görüyordu. Saat dörde doğru fabrikaya dönerken dar, arızalı sokakta aceleci bir gölge ile karşı karşıya geldi, bakiştılar. Papaz, galiba bir ölü evine yetişiyordu. Hasip Efendi birden Fotika'sını düşündü, onu daima sevdiğini anlayarak geçmiş günleri hatırladı; sonra kendisini bu aşka rağmen fabrikaya bağlayan kuvveti, artan maaşının ağırlığını düşündü. Bu bir hakk-ı sükûttu (sus payıydı). İşte susturuyordu; hâlbuki onun zalim ve kuvvetli tesiri altında değil yalnız kendisi, asıl daha yüksekeler susmuşlardı; daha yükseklerde bile tesirini gösteren bu tedbir sermayedarlara altın, mezarlara ölü yetiştiriyordu.

Hasip Efendi bu fikirlerle biraz teselli buldu, yine bunları düşünerek fabrikanın önüne geldi, arka kapıdan içeri girdi.

Çok latif bir geceydi hatta avlunun her zaman ham ipek ve çirkef kokan karanlığında bile yamaçtaki o olgun meyve rayihası dolaşıyordu. Şüphesiz, Bursa'nın bu yıldızlı bahar seması altında bir şeftali bahçesi gibi rayihalı sık dutluklarında sevdikleriyle buluşanlar aşktan tadıyorlardı.

Erenköy 1909

Refik Halit KARAY,
Memleket Hikâyeleri kitabından

GERÇEK

Bir yangın yeri,
yürekler...
Yoksulluğun pençesi
durur bileklerinde.

Acımasız gerçekler,
içten içe hüznün...
Öyle gaddar olmuş ki
zaman;
ağlamaklı bulutlar...

Gök mavi rengini yitirdi.
Toprak mahcup
ekinlerden,
çocuklardan,
kuşlardan...

Artık kırıntılar yetmiyor.
Tarlada mısırlar tükendi.
Yeşil yamaçlar sarardı.
Düşman oldu
kıylara dalgalar.

Günler ziyan,
gönüller perişan.
Bir seher vaktinde
infaz edildi
insanlık...

Kara yazı yazıldı acımasızca
yoksun halkların alınına.
Öylece...
Hesabımı kim verecek bunun?
Kuru ekmek
ve acıyla beslenen
çocuklara...

Nesrin YATKIN

UZAK DUR KÖTÜLÜK!..

Hoyratça esti
Kötülüğün nefesi
Sayfalar koptu bu gece
Ağlıyor kitaplar
Bak akıyor harfler
Yerlere dizildi kelimeler

İlk merhamet düştü
Sakın zalim olma
Yan gözle dahi bakma
Sonra iyilik düştü
Dost gibi elini uzatma
İnsanların hayallerini yıkma

En korkuncu da
İnsanlığı düşürmüşsün
Yüreklarını ele geçirmişsin
Kibri egoyu şişirmişsin
İnsani duyguları taşırılmışsin
Boşalmış gönüller

Kötülük senin adaletin yalan
Zulüm etme dünyama
Karartma geleceğimizi
Kitaplar ağlıyor
Yere serilen kilim değil
Adım atıp da üzerine basma

Bir zaman kitaplardaki kelimelerdi
Sevda kaleminde biriken
Sayfaları aşka getiren
Seven gönülleri güldüren
Boşuna uğraşma
Sevgi yolundan geçerken

Kötülük kitap okumayla biter
Dostluktu kardeşlikti
Zihinleri canlandıran
Kötülük git buralardan
Savaşlar bitsin
Barış gelsin ardından

Selda NİSANOĞLU

GÜN AĞARDI

Gün ağardı
Dağıttı cömertçe renklerini ışık
Yeryüzünde ne varsa
Kanatlandı kuşlar
Ulaşmak için su başlarına
Dokunmak için sabaha
Uzattım ellerimi
Akıp gidiyordu zaman
Parmaklarımın arasından
Duru sessiz bir şafağın önünde
Açıldı kapıları
Işıldayan bir günün
Yaşadım diyebilmek için günleri
Hesapsız ve saf olmalı
Bir insanın yüreği

Özcan UĞUR

ORHAN SEYFİ ORHON GEÇME

Kız, bir ince su gibi
Karşımdan akıp geçme!
Nisan bulutu gibi
Ufkumda çakıp geçme!
Erdi her günüm düne,
Kocaldım günden güne.
Kız, o taze göğsüne
Bir çiçek takıp geçme!
Beni yalnız bırakma,
Kalbimi artık yakma,
Ya bana böyle bakma,
Ya böyle bakıp geçme!

VEDA

Hani o bırakıp giderken seni;
Bu öksüz tavrını takmayacaktın?
Alına koyarken veda busemi,
Yüzüme bu türlü bakmayacaktın?
Hani ey gözlerim, bu son vedada,
Yolunu kaybeden yolcunun dağda,
Birini çağırmak için imdada,
Yaktığı ateşi yakmayacaktın?
Gelse de en acı sözler dilime,
Uçacak sanırdım birkaç kelime...
Bir alev hâlinde düştün elime,
Hani ey gözyaşım akmayacaktın?

DİYORLAR

Ölürsem yazıktır sana kanmadan
Kollarım boynunda halkalanmadan,
Bir günüm geçmiyor seni anmadan,
Derdine katlandım hiç usanmadan
Diyorlar: kül olmaz ateş yanmadan,
Denizler durulmaz dalgalanmadan!
Saadet benziyor boş bir seraba,
Düşüyor her seven gönül azaba,
Gelmiyor çekilen dertler hesaba,
Diyorum: sebep ne bu ıstıraba?"
Diyorlar: kül olmaz ateş yanmadan,
Denizler durulmaz dalgalanmadan!

DUA I

Ulu Tanrım, şu karanlık yolları,
Bizi sana ulaştırın yollar et!
İhtirasla kilitlenmiş kolları,
Birbirini kucaklayan kollar et!
Muhabbetin gönlümüzde hız olsun,
Güttüğünüz Hakk`a veren iz olsun,
Önümüzde uçurumlar düz olsun,
Yolumuzda dikenleri güller et!
Dalalette bırakıp da insanı,
Yapma arzın en korkulu hayvanı.
Unutturma doğruluğu, vicdanı,
Bizi sana layık olan kullar et!

KÜÇÜK SULTAN

Siyah servi divan durur
Başucunda bütün gece.
Gün doğunca gelir, vurur
Kapısını birkaç serçe...
Küçük sultan açık saçık
Uyur diye geceleri,
Kapatılmış şu ufacak
Odasının her bir yeri...
Bazı coşkun ırmakların
Ninni söyler akan suyu.
Bazı, esen bir rüzgârın
Dudakları der ki: "Uyu!"
"Bir didişme bütün hayat...
"Uyanır mı böyle rahat
"Bir uykuya yatan?... Uyu!"
"İssız bir dağ başındasın
"Henüz on dört yaşındasın;
"Uyu, küçük sultan; Uyu!"

ÜÇ DÜNYA

İnsan,
Yaşar, üç türlü şu dünyada:
Evvela:
"Şunu sevdim, bunu sevdim!" diyerek
Ömrü sevmekle geçer.
Sözde olgunlaşır ondan sonra:
"Şunu yaptım, bunu yaptım!" diyerek
Ömrü saymakla geçer.

İhtiyarlıkta tanır dünyayı:
"Kahpe dünya!" diyerek
"Hey gidi dünya!" diyerek
Ömrü sövmekle geçer!

MANİLER

Sen gül dalında gonca,
Ben dağ yolunda yonca.
Sen açılıp gülersin,
Ben sararıp solunca!

Sevdi aldattı beni;
Güldü, ağlattı beni!
Gittim kölesi oldum;
Götürdü sattı beni!

Can işte... Canan hani?
Dert işte!.. Derman hani?
Gönül sarayı bomboş,
Beklenen sultan hani?

Öksüzüm, avut beni,
Koynunda uyut beni,
Aşka yeni başladım,
Yüzünden okut beni!

Ne Hint'te ne Çin'deymiş!
Acep nerdeymiş?.. Neymiş?..
Aradığım meğerse
Gönlümün içindeymiş!

Kapısını Çalıyorum Hanelerin

aynı sokağa dökülmüş gece yarılarınız
esir şehirler hep uykuda,
biz mi kaybolduk yıldızlarda ,
severken bir çocuğun yarasında denizlerin ülkesi

bir mey sesi geliyor uzaktan
sonra dalgalanıyor sonsuzluk bu şehir, bu ışıklar,
bu uykusuzluk,

yağmurlar sizinle yağıyor bu gün
ikiz güneşler doğuyor bizim için
yaşam sesine akıyor Bolivar 'ın
yetim bir ülke oluyorum düşünürken ayrılığı,

yalnız dolaşıyorum bomboş çarşılar da,
kapısını çalıyorum bütün hanelerin
bitmiş bütün aşklar şiire çıkıyor!

SELDA KAYA

ÖMRÜN SONBAHARI

Durmuş SİĞİRCİ

Zeki, köyde en zengin ailenin tek çocuğuydu. Babası atadan kalma tarlaları eker biçer, üretilenleri şehir merkezindeki komisyonculara götürerek satardı. Şehirde aldığı ev sayesinde de oğlunu şehirde bir okula yazdırmış, bazen onun yanında, bazı günler de köy evinde kalıyorlardı. Köyde ihtiyacı olan herkese yardım etmekten kaçınmadığı için, köylüler tarafından da seviliyordu.

Zeki, köye geldiğinde arkadaşlarıyla oynarken yardıma gereksinimi olanları babasına söyleyerek yardım etmesini sağlardı. Bu eylemini ortaokul, lise ve hatta üniversiteyi bitirinceye dek sürdürerek, o da herkesin sevgisini kazandı. O döneme dek köyünde yaşlıları ile bir arada toplanır, şehirde yaşadıklarını anlatırdı. Kendilerinden küçük gençlere örnek davranışlar sergileyerek, onların okul ve meslek seçimlerinde yardımcı olurdu. Arkadaşlarının ekonomik gücü olmadığı için sinemaya tiyatroya gitme, kitap okuma ve sanatsal etkinliklere katılma şansı olmadığından onun anlattıklarını dikkatle dinler, bazen de çaldığı gitara şarkılarla eşlik ederlerdi. Tatil günlerinde arkadaşlarından istekli olanları bazen sinema, bazen de tiyatro izlemeye götürür, arabasıyla geri köye getirirdi. Onları kütüphaneye üye ederek yeni kitaplar okuması için önderlik ederdi.

Zeki, hiç sınıfta kalmadan üniversiteyi bitirerek mastır yaptı. Bir fabrikada yetkin görevler üstlendi. Kendi köyü ve komşu köylerden işsiz olanları işe aldırırdı.

Aradan geçen sürede genç, iş sahibi, yakışıklı bir delikanlı olarak köye geldiğinde, kız sahibi köylüler, akşamları yemeğe davet etme yarışına girdiler. Zeki çağrılan evlere gitmeye çalıştı ama köyde kaldığı gün sayısı yeterli olmadığı için, bazen onlara, “Kusura bakmayın zamanım yok.” demek zorunda kalırdı.

Anne ve babası ona, köyden kimin kızını istersen sana alır, gözümüz görüp elimiz ayağımız tutarken düğününü yapalım dediler. Zeki, kız arkadaşı olduğunu ve onunla evlenmek istediğini söyleyince anne ve babası hiç itiraz etmeden kızın ailesiyle tanışıp nişan ve düğününü yaptılar.

Zeki evlenince de köyden kopmadı, eşiyle anne ve babasını ziyarete geldiğinde, ona önceden kız vermeyi düşünen aileler, Zeki’ye soğuk davranmaya başladılar. Birkaç yıl sonra köye her gidişinde, çocuğun var mı, daha çocuğun olmadı mı diye soru sormaya başladılar. Daha sonra da tüp bebek yoluyla da çocuk dünyaya getiriliyor gibi Zeki’yi üzecek sözler söylüyorlardı. Bazıları da, soyu ve sopu belli olmayan kızı alırsa işte böyle çocuksuz kalır, bunlar zengin olunca

burunları havada olur diye dedikodu yapmaya başladılar. Zeki bu sözleri duyunca, köye gelmekten vazgeçti, anne ve babasını da yanına alarak tarlaları icara verdirdi.

Birkaç yıl sonra bir yıl arayla önce annesini, sonra da babasını kaybetti. Eşi öğretmendi ama tayini uzaklara gider diye tayinini istemiyor, Zeki’nin maaşı ve tarlalardan gelirleriyle de ekonomik sıkıntıları yoktu.

Kendisiyle baş başa kaldığında, yıllarca herkese iyilik ederek yardımcı olan babasını düşündü. Hiç karşılık beklemeden, kimseye el açtırmadan yardıma koşan bir babanın oğluydu ama ona rağmen o babanın biricik oğluna iyilik etmeyi değil kötülük etmeyi yeğlediler. Kendinin yaptıklarını da düşününce, artık benim köylümden hiçbir beklentim olmayacak, daha sonra tarlaları da sırası geldikçe elden çıkarır, insanlık için daha yararlı hizmetler veririm diye düşündü.

Şehrin yoksul kesim çocuklarının okul müdürü ile görüştü. Her sınıftan yoksul öğrencilerin eksiklerini elden teslim etti. Zeki, o yoksul çocuklara hediye verirken ne denli sevindiklerini o görünce, kendi de mutlu olurdu. Birkaç okulda bir süre bu etkinliği sürdürmeye devam etti ama bazı okul idarecileri yoksul öğrenci yerine durumu iyi olanların da ismini yazmışlar, onlara da yardım edilince aileleri Zeki’yi arayarak, siz ne hakla bizim çocuğumuza yoksul diye yardım yapıp küçük düşürüyorsunuz diye tepki gösterdiler.

Zeki düşkünlere yardım etme duygusuyla yola çıkmıştı ama istenmeden verilen bir şeyin anlamının da olmadığını fark etti. Bir kurum sahibi olursam, başvurulara karşı hizmet ederim düşüncesiyle kimsesiz çocuklar yurdu açacaktı. Onun için bahçesi olan, park yapmaya uygun genişlikte bir bina aramaya başladı. Gördüğü yerlerden birine karar verip yasal olarak yapılacak fiziki değişiklikleri tamamladı. Gerekli evraklarla valiliğe başvurarak denetim sonucu, adıyla hizmeti öne çıkan Kimsesiz Çocuklar Yurdu hizmete sunulacaktı. Muhtarlıktan başlayarak il ve ilçede ilanlar afişe edilerek asıldı.

Hiç bilgi vermediği eşi, seninle bir kurumu ziyaret edeceğiz dedi ve birlikte yurda gittiler. İçinde çocuk parkı düzenlemesi olan, hazır çiçek fidelerinin süslediği bahçeden geçerek binanın ikinci katına çıktılar. Salonda odaları gezdiler sonra, ‘Müdür Odası’ yazılı odaya girdiler. Koltuğun arkasındaki duvarda gülümseyen Atatürk posterli bir tablo görülüyor, açık pencereden perdeler savruluyordu. Zeki eşi, “Canım şu koltuk rahat mı bir bakar mısın” dedi.

Tülin oturduktan sonra, “Çok rahatmış” deyince Zeki, “ O zaman çok sevdiğin kimsesiz çocuklara burada hizmet etmeni rica ediyorum, ne dersin?” derken Tülin’e masadaki ‘Müdür Tülin’ yazılı isimlik levhasını gösterince, Tülin eşine sarılarak, “Senin beni düşündüğün için teşekkür ederim canım, çok sevindim.” dedi. Zeki eşinin işi kabul etmesi nedeniyle daha çok mutlu olmuştu.

Birlikte eve dönerek neler yapacaklarına karar verdiler. Tülin, ana okul öğretmeniydi, Özel okullardan talep gelse de, yalnızca isteğe bağlı geçici danışmanlık görevi yapıyordu.

Tülin köyde yaşanan çocuk edinme dedikodularının dışında kalıyordu ama o da köy dışında kendi arkadaşları arasında aynı sorgulamayla baş başa kaldığı oluyordu. Eşi, “İkimiz bir çocuğumuz olsa demiştik ama on yıl olmamasını hiç dert etmemiştik. Galiba bizden çok çevremizdeki insanlar bizim çocuksuz olduğumuzu düşünerek kaygılanıyorlar. Yoksa seni de mi bu konuda üzdüler de benim rahatsız olduğumu düşünerek böyle bir kurumda müdürlük görevi verdin?” diye sorunca, “ Sana söylemedim ama ben bu dedikodular yüzünden bildiğin gibi köyümü terk ettim.” dedi ve birbirlerine içten duygularla sarıldılar.

Kimsesiz çocuklar yurdu bir hafta sonra çocuk kabul edeceklerini reklamlarla duyuru yaptılar. Onlara barınak odaları, yemekhane ve banyo odaları önceden düzenlenmişti. Kütüphane ve çocuk oyuncakları eksikti. Tülin eşiyle birlikte kitapçılara uğrayarak dört ile on yaş arası çocuklarla ilgili kitapları, oyuncak satan firmalara giderek ilgili oyuncakları alarak kütüphane ve oyuncak odasına, resim için kâğıt ve boyalı kalemleri alıp dolaplara yerleştirdiler.

Tülin belki hayatının en mutlu anlarını yaşıyordu. Sabah erkenden kalkar, yurda gelir, her gün yeni gelen çocuğa anne şefkati ile sarılırdı. Kısa sürede yurdun odaları cıvı cıvı çocuk sesleriyle şenlendi. Ders saatlerinde yorulan çocuklar, müzik eşliğinde bahçede oynuyor, kimsesizliğin adı okunmuyordu. Zeki, ansızın yurda gelerek çocukları izliyor, eşinin mutluluğunu gördükçe, kendi kendine iyi ki bu çocuk yurdunu açarak çocukları yalnızlıktan kurtardım diyor sevinliyordu. Bir süre sonra, kendi köyünden kayıt için gelen kimsesiz çocukları görünce, çok duygulandı. Çünkü getiren kişiler de Zeki’nin ardından çocuğu olmuyor diye öteleyen kişilerdi. Yine de onlara sıcacık ilgi ile yaklaşır, bizi sevdiğiniz için çocuğumuz yok diye üzülüydünüz, sağ olun. Sizleri mutlu etmek için, bir değil birçok çocuk eşliğinde eşimle ömrümüzün baharını yaşıyoruz dediler.

AŞLAMACI TİN TİN AMCA

Muzaffer ÖZEN

Küçüksaat'in renkli tablosunda yer edinen unutulmaz tipler de vardı. Aşlamacı Tin Tin Amca bunlardan biriydi. Küçüksaat'teki hayat kavgası filminin çekimlerinde gönüllü olarak yer alan oyuncuların biriydi Tin Tin Amca.

Meyan kökünden suya ıslanarak elde edilen bir şerbetti aşlama. Adanalının sıcak yaz günlerinde vazgeçilmez içeceğiydi.

Tin Tin Amca kayışla iki omuzundan sırtına bağlanan tepesi parlak sarı madenden yapılmış bombeli bir güğümle dolaşırdı sarı sıcakla yunmuş Küçüksaat kaldırımlarında.

Arkası boyalı zengin kapısı

Geldi aşlamacı Hacı Dayı

Aşlaması tatlı, aşlaması ballı

Küçüksaat'ten Yeni Cami'ye kadar olan yüz metrelik kısa bir güzergâh yeterdi Tin Tin Amca'ya aşlama satmak için. Kaldırımlara dizili esnafı, camcısından diş hekimine, tablacısından kuyumcusuna, boyacısına değin herkes takılırdı Tin Tin Amcaya.

Beline bağlı madeni bardaklıkta bardaklar dizili hâlde dururdu. Elinde iki madeni taşı birbirine vurup şıkırdatarak "Ben buradayım." dercesine dolaşırdı mekân tuttuğu kaldırımlarda. Görenler mutlaka takılırdı ona. Eline verilen bir boş kâğıdı, üzerinde yazı varmış gibi Türkçe-Arapça karışık bir dille hızlı hızlı okumasına gülerdi etrafındaki aşlama içiciler. En çok da dikkat çeken, elindeki süngeri kolundan omuzuna yürüterek hareket ettirmesiydi. Dirsekten bükülü koluna koyduğu süngeri tin tin yürütürken "tin tin tini mini hanım" şarkısının nakaratını söylerdi

kendinden beklenmeyen vücut hareketiyle. Adı da buradan kalmaydı.

Tin Tin Amca...

Küçüksaat'te bir aşlamacı.

Zayıf, komik bir yüz. Başında takkesi, ağzında piposu.

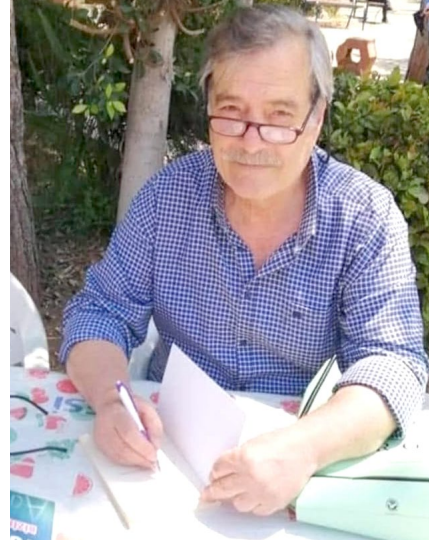
"Aşlamacı geldi... Soğuk aşlama... Derde deva bu aşlama!.." diye dolaşmazdı ortalıkta. Madeni tas kâseleri birbirine vurarak; ağzından ne dediği anlaşılmayan sözcüklerle çıkan sesi duyanlar "Doldur ya Hacı!" diyerek ona seslenirlerdi. Köpüklü isteyenlerin aşlamasını

bardaklara yüksekten dökerek verirdi. Süngere dans ettiren adamdı Tin Tin Amca. Arada kuş taklidi yaparak seyircileri güldürürdü. Usta bir şovmendi Tin Tin Amca. Oyunu öyle süslü, bol ışıklı salonlarda rahat koltuklarda kaykılarak izleyen seyircilere oynamazdı.

Onun sahnesi Küçüksaat Meydanıydı.

Ayakta, ışısız, koltuksuz. Seyircileri çocuklardı. Köylü, kentli, kadın erkekti kaldırımları arşınlayan. Ağzı açık seyrederdi çocuklar. Kadınlar yaşmakla ağızlarını kapatarak gülümserlerdi kaçamak bakışlarla.

Birikimli bir dağarcık sahibiydi Tin Tin Amca. Hem çalar, hem oynardı. İşini iyi yapan bir esnaftı aynı zamanda. Tam bir meddahtı gösterisini orta yerde yapan. Çıkarısız, riyasız yaşamın bir yansımasıydı aşlamacı Tin Tin

Amca.

Çocukluk yıllarımızın gözlerimize resmedilen bir güzelliği. İnsana yaşama sevinci veren duygu satıcısıydı Tin Tin Amca. Günümüzde kaybolan mahalle kültürünün bir simgesiydi Tin Tin Amca.

Mezar taşları gibi yükselen uzun, soğuk ve sevimsiz binaların yarattığı çıkmaz sokaklarda yiten arkadaşlıkların, dostlukların, paylaşımların güzel bir örneği. Yitti bütün güzellikler. Acılı hayat hikâyesine bir gülüş olarak

yerleşen Tin Tin Amca da yok.

Küçüksaat'ten bana acılı bir tebessüm kaldı sadece.

Yeni Cami önüne dikilip bakarken Küçüksaat'e göze inen aksu gibi perdelenir çocukluk yıllarının güzellikleri. Perde arkasında kaldılar birer birer Hilal Han'daki Sapmaz Gıda, Çaycı Fikri Dayı, Dalakçı Öter, Paçacı Zeki, Tatlıcı Edi. Tin Tin Amca da yerini aldı siyah beyaz filmin puslu karelerinde.

Ne mutlu güzel insan olana!

İz bırakan güzellikleri yaratanlara!

Ne mutlu işini güzel yapanlara!

Ne mutlu, yoksulluğun figüranlarını iyimserlikle hayata bağlayanlara!

Ne mutlu çıkarısız dostlukların yaratıcısı insanlara!

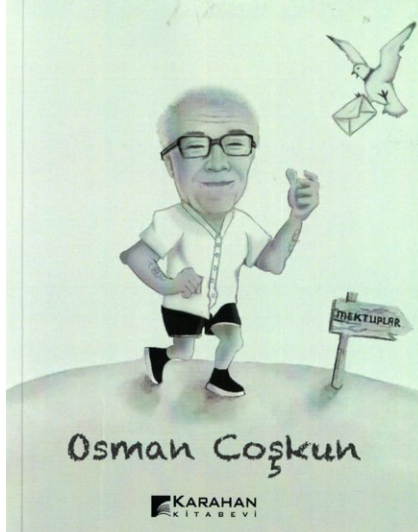
HAYATA MEKTUPLAR (KÖYÜME MEKTUPLAR)

Osman COŞKUN

KARAHAN
KİTAPÇI

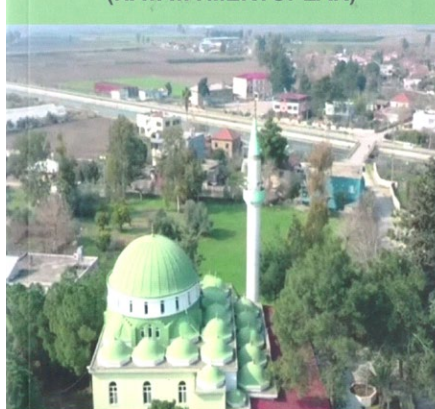
MEKTUPLAR (Köyüme-Hayata Mektuplar)

Osman Coşkun

KARAHAN
KİTAPÇI

KÖYÜME MEKTUPLAR (HAYATA MEKTUPLAR)

OSMAN COŞKUN

KARAHAN
KİTAPÇI

SEVDA

Kar yağdı yapraklarıma

Tane tane

Damla damla

Sokaklara sürdü beni

Deniz deniz bir fırtına

Kar yağdı yapraklarıma

Öyle yeğni

Öyle ağır ki sorma

Kar yağdı yapraklarıma

İçli

Deniz kokusu buluttan

Saçların arasından

Kirpiklerin süzmesi

Kar yağdı yapraklarıma

Okşayıştan elde kalan

Öpüşten dudağımca

Yuşa ARIŞ

O KADIN

Hüseyin ER

O KADIN

İyi bir dost, iyi bir arkadaşı. İyi bir işi, çok sevdiği bir karısı ve çocukları vardı. Nedenini bilmediğim, daha doğrusu merak da etmediğim sebeplerden dolayı eşinden ayrılmıştı.

Çok sevdiği eşinden ayrılması, çocuklarından uzak kalması onu hayattan koparmış, işinden ve çevresinden etmişti. Birlikte yiyip içtiği arkadaşları, parasız kalınca birer birer onu yalnızlığa itmişti. Öyle ki ailesi bile ona sırt çevirmiş, hayatta yapayalnız kalmıştı.

İşsiz olması elbette ekonomisini de etkilemiş, o yüzden de evden dışarı pek çıkmaz olmuştu. Arada bir çıkıyor, bir nefes alıyor, bazen de meslektaşı olan arkadaşına uğruyor, biraz vakit geçirip eve dönüyordu. Zamanla arkadaşı işleri ona bırakıp çıkmaya başladı. Çünkü o, işlerden daha iyi anlıyordu.

Boşluk duygusunu çok iyi bilirim. Eve sığmazsın, kahveye gider oyun oynayanları seyredersin. Çay gelir, almazsan çaycının sert bakışlarına maruz kalırsın, alırsan kendini yüksünürsün. Kısacası bir yere sığmazsın. Bir zamanlar öğretmenliği bırakıp işsiz kaldığımda ben de bir arkadaşımın iş yerine takılmaya başlamıştım. Beni görünce memnun olur, iş yerini bana bırakır, kahveye oyun oynamaya giderdi. Benim için bulunmaz bir fırsattı.

Ara sıra bana da uğrar ama iş yoğunluğumu bahane ederek fazla kalmaz bir uğrar gelip geçerdi. Bana, “Sen benim ustamsın” der, çok saygı duyardı. İş yerini taşımam gerektiğinde; yeni yerin hazırlanması, temizlik ve boya badana işinde bana çok yardımcı olmuştu. Diyebilirim ki benden çok o koşturmuştu. Hakkını inkâr edemem.

Yeni iş yerine taşındıktan sonra aramızdaki yakınlaşma daha da artmıştı. Arada bir uğruyor; çay, kahve teklifimi artık kırmıyordu. Birlikte bir şeyler içip biraz sohbetten sonra ayrılıyordu.

Yine bir gün, bir akşamüstü bana uğradığında kahve yapmayı zorsunup kendi içtiğim içecekten ona da ikram ettim. “Bugün bir değişiklik yapalım.” dedim.

Ne olduğunu merak ederek ve çekinerek bir yudum aldım. Ne olduğunu anlamamış olacak ki bir yudum daha aldıktan sonra,

“Harika!.. Nedir bu usta?” dedi.

“Nar şurubu.”

“Nasıl yani, içinde ne var?”

“Nar suyu ve votka. Kendime özel bir

karışım.”

“Vallahi içinde ne var bilmiyorum ama çok güzel bir içecek olmuş.”

O günden sonra kahve ve çay ikramlarının yanında nar şurubu da yerini almıştı. Ara sıra akşam üzeri geldiğinde ikram etmeye başlamıştım.

Yine bir gün birlikte oturduk. Nar suyu eşliğinde sohbet koyulaştı. Baktım hava da kararmış, vakit geç olmuştu. Nar suyunun yanına hamsi çerezi söyleyip “rahat oturalım” diye kapıyı kapatmıştım. Moralinin bozuk, modunun düşük olduğunu hissediyordum ama yapım gereği kimsenin özeline girmeyi de sevmediğimden sessiz kalıyordum. Ama o, kadehi her kaldırıışında “Ah, of!..” çekince dayanamadım.

“Sıkıntılı bir durum mu var? Neşen pek yerinde değil gibi...”

Kadehi kafasına diktikten sonra doldurmam için önüme bıraktı. Yeniden derin bir iç çekti.

“Sorma be usta... Ben bende değilim bugün. İçim içime sığmıyor, ne yapsam olmuyor. Sana da o yüzden geldim.”

“Yardım edeceğim bir şey varsa elimden geleni yaparım.” dedim.

“Yok, öyle bir şey değil.” Yeniden doldurduğum kadehi eline aldı.

“Şu yetiyor bana, bir de dostluğun.”

“Lafı mı olur? Biz her zaman dostuz.”

“Kimseyle bir şey konuşamıyorum. Her şeyi içime atıyorum. Etrafımda ne bir dost ne de ailem var.”

“Paylaşmak istediğin bir şey varsa dinlerim. Az çok beni tanırsın, benden dışarı bir şey çıkmaz.”

“Bugün çocukları görmek için okullarına gittim. Görüştürmediler. Sonra öğrendim ki başka biri ile evlenip gidecekmiş. Çocukları kaçırırım diye engel koydurmuş. Yani çocukları görmek daha da zorlaşacak, nerden baksan çaresizlik.” dedi.

“Boş ver, takma kafana. Zamana bırak.” dedim.

“Yok be usta.” dedi, kadehinden bir yudum çekti, bir de içini çekti.

“O kadın” dedi. “O kadın beni bu hâle düşürdü.” Mısralar ağzından kendiliğinden dökülüyor, gözleri yaş doluyordu. Hayretler içinde dinliyordum. Konuşmuyor, sanki şiir okuyordu.

*Saçlarım döküldü, belim büküldü
Yaşantım bir pula döndü be usta
Canımı, kanımı verdim yolunda
Unutup ellere gitti be usta.*

*Gülüştü hiçbir an çıkmaz aklımdan
Gamzesi ruhumu deldi be usta
Kaybolup da gitti sisli hayaller
Rüyalar yalana döndü be usta.*

*Adı geçse bile yangın içimde
Verdiği sözleri unuttu bile
Yeminler etmiştik yıllar içinde
Meğerse yalanmış bitti be usta.*

*Sustum, hep içimde kaldı feryadım
Kalbimin sesini duyan olmadı
Adını anarsam artık namerdim
Üstüne bir çizik attım be usta.*

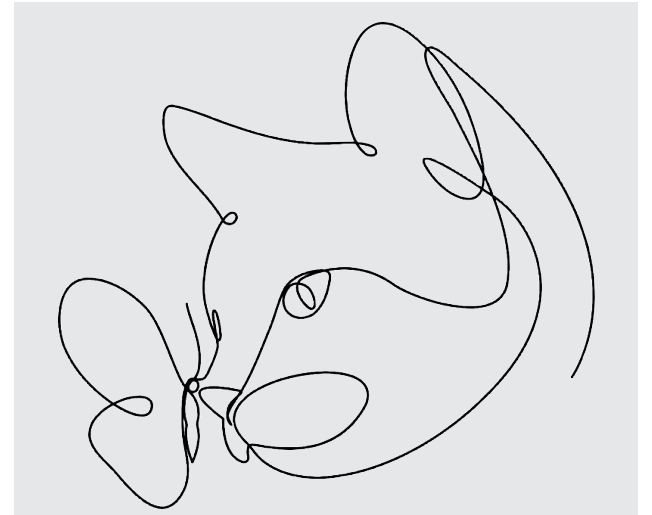
*Yalanmış anladım aşk dedikleri
Kapattım ben artık o defterleri
Karşılıksız sevdim zalim kadını
Geriye bakmadan gitti be usta.*

Konuşmasına ara verdiğinde ben de çok duygulanmıştım kendi de.

“Şiir gibi konuştun farkında mısın, bir yerden almadın değil mi?” dedim.

“Yok be usta. Şiir kim, ben kim? Kadınlar insanı şair de ediyor, rezil de!..”

Gerçekten de bir insanın sevgisini ve ömrünü verdiği birinin ayrılıp gitmesi kolay bir şey değildir. Ayrılık, her iki taraf için, hele de çocuklar için katlanılması çok daha zor bir durumdur.

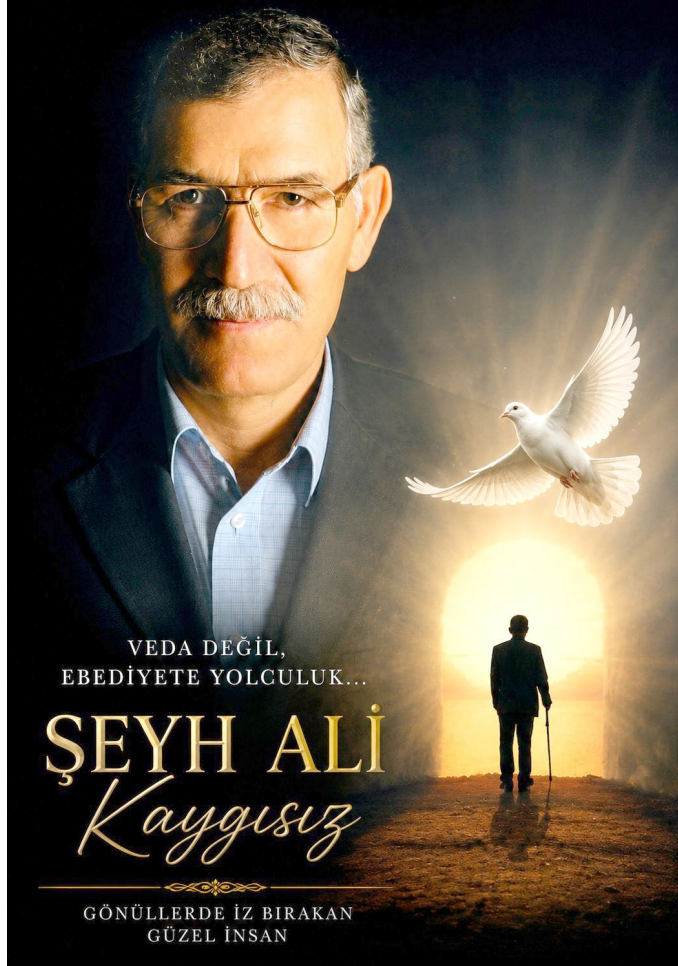
ÂŞIK VİSALİ (1943-2026)

Bülent ÖZCAN

Halk ozanı. Kırkısrak köyü / Sarız / Kayseri doğumlu. Asıl adı Şeyh Ali Kaygısız'dır. Şiirlerinde Âşık Visali mahlasını kullandı, bu mahlasla tanındı. Küçük yaşlardan itibaren saz çalmaya başladı. Kayseri'de, âşık kahvelerindeki sazlı sözlü sohbetlere katıldı. 1989 yılında yurt dışına gitti. Yaşamını ve çalışmalarını Londra'da sürdürdü.

Kendimi Tanıdım adlı eserinde şiirlerinin yanı sıra tasavvufa yönelik yazıları da vardır. Ona göre insan, evrenin merkezidir. Dini, dili, ırkı, cinsiyeti ne olursa olsun önce insan olduğu için değerlidir. Şiirleri; Sevgi Yolu (Manisa), Şafak (Yunanistan), Gülpınar (Ankara) dergileri ve Londra'da yayımlanan Olay Gazetesi ile çeşitli antolojilerde yayımlandı.

1991'de Trakya Üniversitesinde "Âşık Visali'nin Sanatı ve Hayatı" isimli bir tez hazırlandı.

KATILIN KERVANA DOSTA GİDELİM

Âşıklar kervanı geldi geçiyor
Katılın kervana dosta gidelim
Bu yolun sahibi yolu açıyor
Katılın kervana dosta gidelim

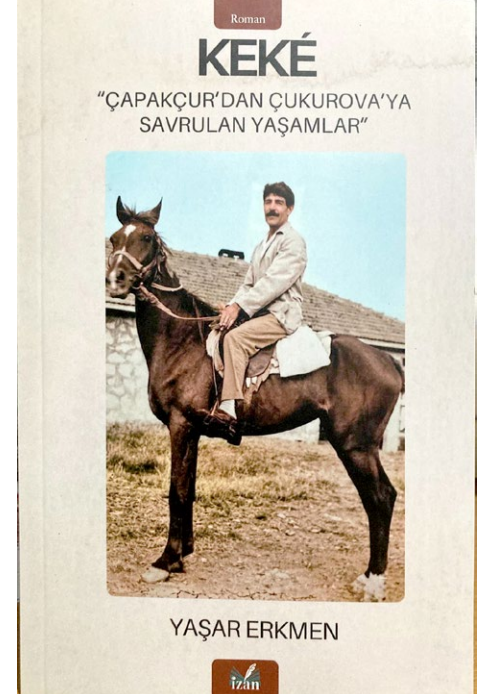
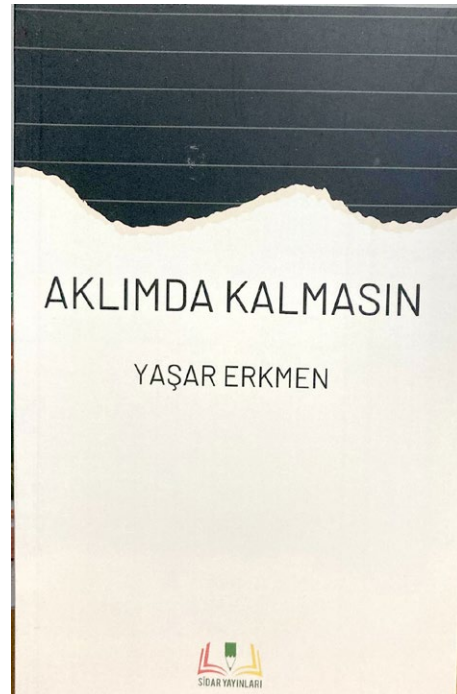
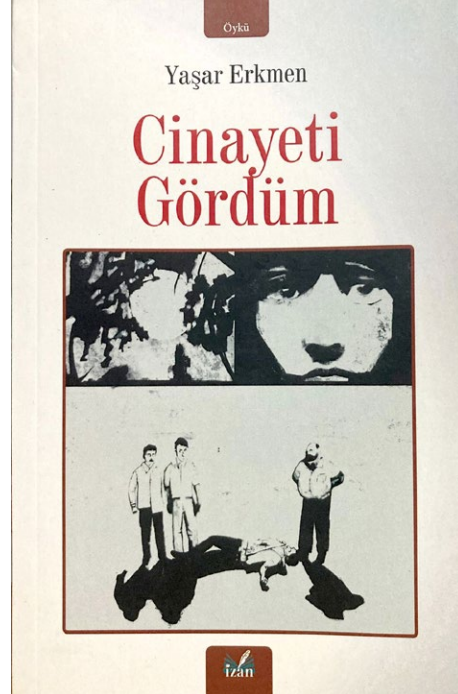
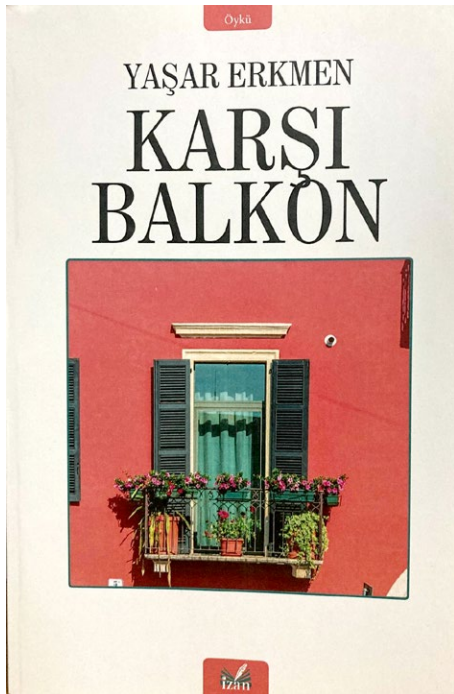
Kervanın hedefi gönül şehrine
Vasıl olan elbet erer pirine
Gel katıl kervana kalma yarına
Katılın kervana dosta gidelim

Hakikat yoluna katar dizilir
Aşk ile bağlıdır sanma çözülür
Gönül defterine adın yazılır
Katılın kervana dosta gidelim

Hakk'a giden kervan menzile erdi
Hakikat şehrini varanlar gördü
Âşıklar sadıklar bir pazar kurdu
Katılın kervana dosta gidelim

Âşık Visali'dir kervancı başı
Kervanın yükünde cevahir taşı
Birlik âleminde bir güzel çarşı
Katılın kervana dosta gidelim.

ÂŞIK VİSALİ

BİR ÇİÇEK ÜLKESİ DÜŞLEDİM

bir çiçek ülkesi düşledim
renkleri canlı bakışları sıcak
gülüşleri her renkten

sınır koyulmasın
özgür uçsun kanatları
eğilmesin dik dursun başları
bıraksınlar
özgürce
dağ dere tepe
türkü söylesin
her renkten çocukları

zeybek oynasın
horon tepsin
halay başını kol kola omuz omuza çeksinler
aldırmasınlar istiyorum
yağan yağmura yakan sığağa ayaza
kara/kışa

eş olsunlar gökteki yıldızlara
daldaki kuşlara
rüzgârlara
gülen çocuklar görmek istiyorum
dünyanın her yanında

bugün burada
portakal çiçeği kokuyor
ülkemin çocukları
Adana'da

Hatice KALE

SEYHAN BELEDİYESİ - KÜLTÜR SANAT VE SOSYAL İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ - HAZİRAN 2026 ETKİNLİK PROGRAMI

Etkinlik Tarihi	Etkinlik Saati	Etkinlik Yeri	Etkinlik Bilgisi	Etkinlik Yapan Kurum/Şahıs	Bilet/Davetiye Temin Durumu
1 Haziran 2026 Pazartesi	20.00-23.00	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Türk Halk Müziği Koro Konseri	Gaziantepililer Derneği	Ücretsiz
1 Haziran 2026 Pazartesi	TÜM GÜN	100. Çırcır Sanat Merkezi	Diğerleri Seramik Sergisi	Oruç Öngel	Ücretsiz
5 Haziran 2026 Cuma	20.00	Selman-1 Pak Kültür Merkezi	Koro Konseri	Gazeteciler Cemiyeti	Ücretsiz
11 Haziran 2026 Perşembe	20.00-23.00	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Türk Halk Müziği Konseri	Segah Musiki Derneği	Ücretsiz
14 Haziran 2026 Pazar	20.00-22.00	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Cenk - Erdem Stand Up	TB Organizasyon	Ücretli
17 Haziran 2026 Çarşamba	19.00-21.30	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Adana Öğretmenler Koro Konseri	Adana Öğretmenler Korusu Koruma ve Yaşatma Derneği	Ücretsiz
18 Haziran 2026 Perşembe	19.00-22.00	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Koro Konseri	Dünya Konyahılar ve Ereğlililer Derneği	Ücretsiz
21-22 Haziran 2026	TÜM GÜN	Yaşar Kemal Kültür Merkezi	Yıl Sonu Sergisi	Bulca Sanat Galerisi	Ücretsiz

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ ETKİNLİĞİ

**“Güney Sibirya’nın
Kadim Türkleri:
Tuvalar ve Tuva Türkçesi”**

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş Karadağ Toprak
ÇÜ Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

3 Haziran 2026 | 15.30

Yer: Adana Çiftçiler Birliği Salonu
Ulu Cami Mah. Abidinpaşa Cad. No:76 Seyhan/ADANA

Adana Ressamlar Derneği
Kaman Sanat Galerisi
Eğitim Günleri

MASK VE KÜBİZM
EĞİTİM SUNUMU
Mehmet EMRE

TARİH: 06.06.2026
SAAT: 14:00

ADRES: Çarşı Paşa Mah. Çarşı Yarıkkul Caddesi No:79/A Seyhan / Adana

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
TEKSTİL VE MODA TASARIM BÖLÜMÜ

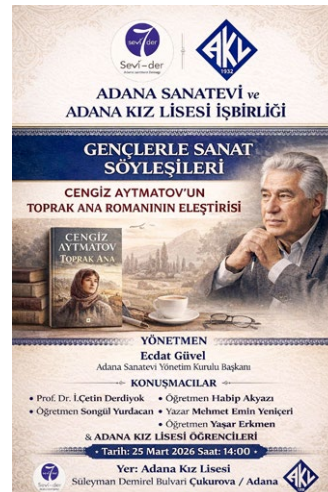
MEZUNİYET SERGİSİ
2025-2026
100 YIL ÇIRÇIR SANAT MERKEZİ
1-2 HAZİRAN 2026
AÇILIŞ: 18:00

ÖĞRENCİLER
HANIM AYHAN
Y. BAŞAK CERKEZ
HARUN POLAT
BEREN SERCE
CENNET DOĞAN
DÖNDÜ ERDOĞAN
ÖZLEM ÖZAVUZ
A. NİL GÜKOĞLAN
A. BETÜL ATEŞMEN
DİLEK İÖDE

DANİŞMANLAR
PROF. DR. F. ENGİN ALPAT
PROF. HAVVA HALACELİ
METLİÖĞÜ
DOÇ. S. TUĞBA ARABALI
KOŞAR
DOÇ. DR. MINE CERANGLU
TERECE
DOÇ. DR. HANDE BILVAR
ELİF TOY

Bugün de TÜRKÜLER NE SÖYLER ETKİNLİĞİMİZİ Çok sayıda dinleyicinin sanatçılarla birlikte coşkulu bir şekilde söylediği türkülerle gerçekleştirdik.

Adana Kız Lisesinde Cengiz Aytmatov'un Toprak Ana romanının öğrencilerle birlikte eleştiri toplantısı

Bugün (22 Şubat 2026 Pazar) Yaşar Erkmen'in Keke adlı romanının eleştiri toplantısını yaptık. Çok sayıda yazar ve okurun katılımıyla iyi bir etkinlik oldu. Önce yazar Keke romanı ve öykü kitapları ile bir bilgilendirme yaptı. Devamında kitabı okumuş olan 21 kişi eleştirilerini söyledi. Kitap dili, kurgusu ve roman kişilerinin karakterlerinin ortaya konuluşu yönleriyle iyi bulundu. Çatışma konularının daha da geliştirilmesi konusunda öneriler oldu. Kitabı okumadıkları halde toplantıya katılan konuklar da bunun üzerine kitabı okumaya karar verdiler. Yazar da eleştirilerden yararlandığını belirterek katılımcılara teşekkür etti.

Gençlerle Sanatçı Buluşurma etkinliklerimiz çerçevesinde Kozan Anadolu Lisesinde Sezgin Güvel Fotoğraf Sergisi

Aysel Yenidoğanay'ın Başak ve Nerve romanının eleştiri toplantısı

**ANAOKULU
İLKOKUL
ORTAOKUL**

Güçlü Akademik Altyapı, Her Sınavda Kalıcı Başarı!

Minecanlılar, emeklerinin karşılığını Türkiye'nin
seçkin liselerinde yer alarak alıyor.

- İstanbul Erkek Lisesi
- İstanbul Atatürk Fen Lisesi
- İstanbul Kadıköy Anadolu Lisesi
- Ankara Cumhuriyet Fen Lisesi
- Ankara Yenimahalle Fen Lisesi
- Adana Anadolu Lisesi
- Adana ÇEAŞ Anadolu Lisesi
- Piri Reis Anadolu Lisesi
- Sungurbey Anadolu Lisesi
- Gazi Anadolu Lisesi
- Tarsus Amerikan Koleji
- İzmir Özel TAKEV Fen Lisesi
- Özel Fen Liseleri
- Özel Anadolu Liseleri
- Sosyal Bilimler Liseleri
- Devlet Anadolu Liseleri

minecan.com.tr

“EĞİTİMDE FARKLILIK”

**35.
YIL**